

iniminies
Kinderdagverblijf

Ringbaan West 306-C
5025 VB
TILBURG
T (013) 4685763

Iniminies kinderdagverblijf

Pedagogisch Werkplan

Inleiding

Voor u ligt het pedagogisch werkplan van kinderopvang Iniminies.

Vanuit het pedagogisch beleid biedt dit pedagogisch werkplan een concrete uitwerking van de werkwijze op locatie Iniminies. Dit pedagogisch werkplan dient als leidraad voor de pedagogisch medewerkers als het gaat om de opvang van kinderen tussen de 0-4 jaar.

Kinderopvang Minies en Iniminies is een kleinschalige organisatie die zeer betrokken is bij kinderen en ouders. Wij vinden het persoonlijke contact met de ouder dan ook erg belangrijk. Wij hechten er veel waarde aan dat kinderen zich veilig en vertrouwd voelen. We spelen in op de ontwikkeling van kinderen en staan open voor de kinderen. We stimuleren bijvoorbeeld de zelfstandigheid van kinderen, bieden hen een uitdagende omgeving en gaan uit van wat een kind nodig heeft: elk kind is uniek en wordt ook zo benaderd. Zelfredzaamheid, respect en vertrouwen zijn daarbij sleutelwoorden. Binnen onze visie komen elementen van Maria Montessori terug.

De visie van onze organisatie luidt;

“Het bieden van een op de leeftijdsgroep afgestemde omgeving (ruimte, inrichting, begeleiding, activiteiten) aan kinderen in de leeftijd van nul tot en met dertien jaar, waarbij deskundige leiding zorgdraagt voor een sfeer waarin ieder individueel kind zich veilig kan voelen, zelf kan ontdekken en zich ontwikkelen en zich later als volwaardig lid van de maatschappij en de daarin geldende normen en waarden kan handhaven. De pedagogisch medewerkers werken actief aan een doorgaande pedagogische lijn waarin alle partijen die betrokken zijn bij het kind (ouders, consultatiebureaus, en sociaal-cultureel werk etc.) participeren om ieder kind de aandacht, zorg en begeleiding te bieden die het nodig heeft.

Belangrijke speerpunten binnen de visie van Iniminies zijn:

- 1. Ieder kind is een individu en ontwikkelt zich op eigen wijze en in eigen tempo;***
Pedagogisch medewerkers zijn hierin niet sturend maar begeleidend, een kind leert het meest van de dingen die het zelf onderneemt en ondervindt.
- 2. Professionele begeleiding i.p.v. aanvulling op de ouderlijke zorg;***
Bij Iniminies staat het professioneel pedagogisch handelen en een creatieve invulling van een stimulerende, uitdagende omgeving en activiteiten van en voor de kinderen centraal.
- 3. Spelen, leren, ontdekken, ervaren, beleven en integreren***
We vinden het belangrijk om een kind een omgeving te bieden waarin het zelf al spelend op een veilige manier kennis maakt met de wereld om hem heen en een positief zelfbeeld kan ontwikkelen.
- 4. Veilige omgeving***
Dit is binnen onze visie een omgeving waarin een kind emotionele stabiliteit kan ontwikkelen en heeft betrekking op de fysieke ruimte waarin een kind verkeert.

In de navolgende hoofdstukken wordt beschreven hoe wij deze speerpunten en de vier pedagogische basisdoelen in de praktijk concreet maken.

NB: Waar in dit pedagogisch werkplan gesproken wordt van ouder kan tevens ook verzorger bedoeld worden.

*Met vriendelijke groet,
Kinderopvang Minies en Iniminies*

Inhoudsopgave

<i>Inleiding</i>	2
<i>Hoofdstuk 1: Kinderen laten groeien in basisveiligheid, vertrouwen en kennis</i>	4
<i>1.1 Emotionele veiligheid</i>	4
1.1.1 Structuur en voorspelbaarheid	4
1.1.2 Sensitieve responsiviteit	5
1.1.3 Respect voor de autonomie	6
1.1.4 Praten en uitleggen	7
1.1.5 Vaste gezichten	7
1.1.6 Mentorschap.....	7
1.1.7 Wennen.....	8
<i>1.2 Persoonlijke ontwikkeling</i>	8
1.2.1 VVE Programma peutergroep Uk en Puk	9
1.2.2 Activiteiten	8
1.2.3 Motorische vaardigheden	14
1.2.4 Creatieve vaardigheden	14
1.2.5 Cognitieve vaardigheden	15
1.2.6 Taalvaardigheden.....	16
1.2.7 Ontwikkelingsstimulering	17
1.2.8 Vrij spel	19
<i>1.3 Sociale ontwikkeling</i>	19
1.3.1 Samenspel.....	20
1.3.2 Conflicten in het samenspel.....	21
1.3.3 Interactie kinderen onderling stimuleren	21
<i>1.4 Waarden en normen</i>	22
<i>1.5 Waarnemen van de ontwikkeling</i>	23
1.5.1 Observeren en oudergesprekken.....	23
1.5.2 Overdracht naar school.....	24
1.5.3 Omgang met bijzonderheden in de ontwikkeling	24
<i>Hoofdstuk 2: Kinderopvang Inimities informatie voor ouder en kind</i>	26
<i>2.1 Stamgroepen</i>	26
2.1.1 Stamgroep.....	26
2.1.2 Verlaten van de basisgroep.....	26
2.1.3 Samenvoegen.....	27
<i>2.2 Dagindeling</i>	28
2.2.1 Dagindeling	28
<i>Hoofdstuk 3: Wet kinderopvang</i>	31
<i>3.1 Drie uren regeling</i>	31
<i>3.2 Beroepskracht kind ratio</i>	31

Hoofdstuk 1: Kinderen laten groeien in basisveiligheid, vertrouwen en kennis

1.1 Emotionele veiligheid

Om kinderen een gevoel van emotionele veiligheid te bieden zijn de pedagogisch medewerkers (pedagogische professional) in staat om:

- Individuele aandacht te geven;
- Structuur te bieden;
- Warmte en genegenheid te tonen
- Voorspelbaar te zijn voor kinderen
- Signalen te herkennen.

Kinderen ontlenen hun gevoel van veiligheid in de eerste plaats aan de persoonlijke relatie met degene die hen verzorgt. Het is daarom belangrijk dat er vaste leiding aanwezig is. Daarnaast spelen bijvoorbeeld zaken als inrichting van de ruimte waarin het kind verblijft, samenstelling van de groep en de activiteiten die worden ondernomen een belangrijke rol.

Daarnaast benaderen de pedagogisch medewerkers de kinderen vanuit een zestal interactievaardigheden: sensitieve responsiviteit, respect voor de autonomie, praten en uitleggen, structuur en grenzen stellen, ontwikkelingsstimulering en het begeleiden van interacties. Deze vaardigheden zijn van groot belang, gezien deze invloed hebben op de ontwikkeling en het welzijn van de kinderen. Hieronder zijn de eerste 4 interactievaardigheden benoemd. Het begeleiden van interacties en ontwikkelingsstimulering zijn terug te vinden bij de hoofdstukken "Persoonlijke ontwikkeling" en "Sociale ontwikkeling".

1.1.1 Structuur en voorspelbaarheid

Elk kind gedijt het best in een omgeving die duidelijke rituelen, structuur en grenzen heeft, omdat hij zich daar veilig en geborgen in voelt. Bij een duidelijke structuur en voorspelbaarheid kunnen kinderen zich voorbereiden op wat komen gaat, doordat zij weten waar zij aan toe zijn. Regels en grenzen bieden kinderen daarnaast duidelijkheid in wat er van hen verwacht wordt. Dit alles zorgt niet alleen voor rust maar ook voor emotionele veiligheid. Vanuit deze emotionele veiligheid kunnen kinderen zich volop storten op het verkennen van hun omgeving. Bij Kinderopvang Inimities bieden wij de kinderen structuur en grenzen aan op de volgende manier

- De pedagogisch medewerker maakt gebruik van routines en rituelen om de dag, week en het jaar structuur te geven. Zo is er een vast afscheidsritueel als kinderen weg gaan en zijn er vaste tafelmomenten gedurende de dag die structuur bieden.
- De pedagogisch medewerker brengt structuur aan in dagelijkse groepsactiviteiten, zoals samen drinken, fruit eten, knutselen door bijvoorbeeld herkenbare stappen in te bouwen;
- De pedagogisch medewerker benoemt wat zij van plan is en gaat doen, maar ook welke materialen ze hierbij gebruikt, zodat zij duidelijkheid schept voor de kinderen, ze zegt bijvoorbeeld; ik ga nu het knuffelboek pakken van de thematafel en dan ga ik nu het versje voorlezen.
- De pedagogisch medewerker handelt voorspelbaar, ze kondigt aan wat er gaat gebeuren (zeker voor de kinderen die nieuw zijn) Het dagritme wordt aan het begin van de dag vertelt, maar kinderen onthouden dit natuurlijk niet, dus dit wordt vaker gedurende de dag herhaald.
- De pedagogisch medewerker handelt altijd naar de groepsregels, schat het humeur van een kind in en gaat daarin mee tot de grens bereikt is en handelt hier vervolgens adequaat naar.
- De pedagogisch medewerkers prefereren een positieve benadering van het kind, prijzen van gewenst gedrag. Het corrigeren van kinderen kan op verschillende manieren gebeuren. Aansluitend op ontwikkeling en niveau van het kind zal gekozen worden voor een bepaalde

manier van handelen:

- Ombuigen van negatief naar positief gedrag door afleiden;
- Zelf het goede voorbeeld geven en het kind daarbij betrekken;
- Het gedrag afkeuren en niet het kind;
- Duidelijk zijn in wat niet kan/mag en daarbij aangeven hoe (en wanneer) het dan wel kan en mag, bijvoorbeeld; 'Je mag nu plassen, nu heb je daar de tijd voor. Maar zodra we boterhammen gaan eten dan gaan we niet meer van tafel af.'
- Tijdelijk afzonderen van het groepsgebeuren (zitten in een 'cool down hoekje' of stoel omdraaien).

Alles zal berusten op herhaling. Door te herhalen leert een kind wat wel en niet gewenst is, wel of niet goedgekeurd wordt of al dan niet wordt afgewezen. Hierbij is het van groot belang dat de pedagogisch medewerkers consequent zijn.

Inrichting en gebruik van de ruimte

De inrichting en het gebruik van de binnen- en buitenruimte zijn zodanig dat deze emotionele veiligheid bieden voor een kind. Aan de ruimte worden de volgende eisen gesteld:

- De ruimte is een vaste, bekende plek voor het kind
- Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van vaste plekken voor vaste activiteiten (bijvoorbeeld knutselen, spelen, lezen of voorlezen, verschoneren etc.)
- De kleur is gebaseerd op rust. Zoveel mogelijk komt subtiel de kleur wit/crème terug
- In de ruimte wordt sfeer gecreëerd door de aankleding en het gebruik van klassieke of educatieve muziek (bijvoorbeeld kinderliedjes of rustige dolfinmuziek)

1.1.2 Sensitieve responsiviteit

Binnen sensitieve responsiviteit staan liefde en begrip centraal. Met deze interactievaardigheid bedoelen we dat pedagogisch medewerkers liefde uitstralen, en ondersteunend en begripvol aanwezig zijn als veilige haven voor het kind. Zij hebben oog voor het welzijn van de kinderen en de signalen die zij afgeven, en reageren hier tijdig en op adequate wijze op. Hierdoor voelt het kind zich begrepen, geaccepteerd en veilig.

De interactie tussen pedagogische professional en het kind is gericht op het aangaan van een band en bieden van emotionele veiligheid. Een pedagogisch professioneel moet sensitief zijn. Dit wil zeggen dat hij of zij zich kan verplaatsen in het kind en weet wat er in het kind omgaat.

In het handelen van de pedagogisch medewerker komt dit tot uiting door:

- Naar het kind toe te lopen, door de knieën te gaan en oogcontact te maken met het kind
- Samen plezier en grapjes te maken
- Positief gedrag van het kind te belonen en het kind aan te moedigen
- Het begroetingsmoment als contactmoment te gebruiken; ze begroet alle kinderen individueel bij binnenkomst en vertrek
- Te letten op het non-verbale gedrag van het kind en daarop aan te sluiten
- In te schatten wanneer het kind behoefte heeft aan aandacht
- Het gedrag van het kind te vertalen en verwoorden
- Te reageren op verbale en non-verbale signalen
- Het kind de tijd en ruimte te geven voor initiatief
- Aan te sluiten bij het gedrag van het kind
- Met respect en aandacht te reageren en ervoor te zorgen dat ieder kind de aandacht krijgt die het nodig heeft

In de communicatie met het kind:

- Wordt actief naar het kind geluisterd: er is oogcontact, wat het kind zegt wordt herhaald en bevestigd
- Wordt erop gelet dat ieder kind aan de beurt komt, ook het kind dat van nature wat stiller is; het kind wordt uitgenodigd en gestimuleerd om iets te zeggen
- Wordt de kinderen geleerd ook naar elkaar te luisteren
- Worden regelmatig individuele gesprekjes met kinderen gehouden
- Wordt een ge- en verbiedende toon zoveel mogelijk vermeden
- Wordt Nederlands gesproken, indien als het nodig is dialect

De pedagogisch medewerker kijkt naar het individu;

- Verdeelt de aandacht goed en geeft alle kinderen regelmatig individuele aandacht; ook het teruggetrokken/stille kind wat niet schreeuwt om aandacht krijgt aandacht.
- Raakt kinderen op zorgvuldige manier aan en respecteert daarbij wat het kind aangeeft; het ene kind vindt het wel fijn om geknuffeld te worden, het andere kind niet.
- Noemt kinderen regelmatig bij de naam
- De pedagogisch medewerker kijkt vriendelijk naar het kind
- De pedagogisch medewerker geeft kinderen complimenten gedurende de dag.

1.1.3 Respect voor de autonomie

Bij kinderopvang Iniminius mag elk kind zichzelf zijn, het mag groeien in wie hij is, met zijn eigen karakter, talenten en voorkeuren. Door kinderen aan te spreken op hun individualiteit en zelfstandigheid, krijgen kinderen de kans om dingen zelfstandig uit te proberen, initiatief te nemen, mee te denken en keuzes te maken. Hierdoor voelen kinderen zich gezien en gehoord als een eigen persoon en ontwikkelen verantwoordelijkheidsgevoel. Bij kinderopvang Iniminius tonen wij respect voor de autonomie van de kinderen door:

- Kinderen dingen zelf laten doen is iets waar de pedagogisch medewerkers ruimte voor geven aan de kinderen. Op die manier krijgen kinderen het gevoel dat ze dingen zelf kunnen en zo ervaren ze waar ze goed in zijn. De pedagogisch medewerker toont dan ook geduld ten opzichte van de eigen ideeën en oplossingen waar kinderen mee komen.
- Ieder kind is uniek en wordt op die manier ook benaderd. Het zelfvertrouwen stimuleren wij door de kinderen een voorbereide omgeving aan te bieden met voldoende aanbod aan ontwikkelingsmogelijkheden, te kijken naar het kind en in te spelen op de behoeftes van het kind.
- Het is belangrijk dat het kind wordt aangemoedigd en dat een pedagogisch medewerker laat merken vertrouwen te hebben in wat hij kan. Geleidelijk aan gaat het kind steeds meer zelf ondernemen. Veiligheid blijft ook dan een voorwaarde, maar daarnaast wordt het belangrijker dat de pedagogisch medewerker ruimte geeft voor de ontdekkingsdrang. Het is voor de kinderen dus van belang dat de pedagogisch medewerker de inhoud van hun ondersteuning steeds aanpast aan het ontwikkelingsstadium van het kind (zie hiervoor ook de ontwikkelingsstimulering)
- Laat kinderen zelfstandig doen wat ze zelfstandig kunnen. Bijvoorbeeld kinderen van 3 jaar; kunnen nog niet op de wc zitten en willen dat toch, dan proberen wij dat toch. Een kind van 1,5 die nog niet zijn boterhammen kan smeren en dat ziet bij een ander kind en ook wil, dan mag dat ook.
- De pedagogisch medewerker raakt kinderen op een zorgvuldige manier aan en zorgt voor bewegingsvrijheid (bijvoorbeeld tijdens het verzorgen van de kinderen)
- Kinderen kunnen en mogen zelf kiezen waarmee ze willen spelen en pedagogisch medewerkers geven hen hiervoor de ruimte.

1.1.4 Praten en uitleggen

De pedagogisch medewerkers communiceren voortdurend met de kinderen waarin zij hen voorzien van uitleg en het handelen van zowel henzelf als dat van de kinderen benoemen. Op deze manier worden de omgeving en gebeurtenissen die zich hierin afspelen voorspelbaar voor de kinderen. Een belangrijk uitgangspunt hierbij is dat de interactie tussen de pedagogisch medewerkers en kinderen gelijkwaardig is en dat de pedagogisch medewerker mét de kinderen praat en niet tegen de kinderen. Bij kinderopvang Inimnies wordt deze interactievaardigheid concreet toegepast in de praktijk op de volgende manieren:

- Een pedagogisch medewerker legt veel contact door veel tegen de kinderen te praten. Praten in volwassen taal is hierbij van groot belang. Er moet ook de tijd genomen worden om te luisteren naar het kind (ook naar baby's). Dit geeft het gevoel waardevol te zijn: "ik ben iemand en waard om gehoord te worden." Baby's kunnen nog geen antwoord geven maar ze reageren wel.
- De pedagogisch medewerker scheidt een rijke talige setting d.m.v. inrichting en materialen; het dagritme hangt op, er hangen woordjes op de groep, woordkaartjes worden gebruikt gedurende activiteiten, op bakken met constructiemateriaal staan plaatjes om aan te duiden wat erin zit.
- Begeleidt dagelijkse situaties en handelingen met taal; Als de medewerker van de groep loopt om bijvoorbeeld iets van de thematafel te pakken, dan benoemt ze dat. Ze legt ook uit wat er gaat gebeuren, dus wat ze van plan is te gaan doen met de kinderen.
- De pedagogisch medewerker voert alledaagse gesprekjes met de kinderen; Op de maandag worden uitgebreide gesprekjes gevoerd met de kinderen over het weekend, er wordt gevraagd naar gebeurtenissen waar de pedagogisch medewerkers van op de hoogte zijn.
- Praat pedagogisch medewerker praat met en niet tegen de kinderen, ze voert een echt heen- en weer gesprek individueel met een kind of in kleine groepjes, waarbij ze kinderen veel aan het woord laat en vragen aan hen stelt of aan elkaar laat stellen.

1.1.5 Vaste gezichten

Kinderen ontlenen hun gevoel van veiligheid in de eerste plaats aan de persoonlijke relatie met degene die hen verzorgt. Het is daarom belangrijk dat er vaste pedagogisch medewerkers aanwezig zijn.

Inimnies streeft ernaar het aantal verschillende pedagogisch medewerkers zoveel mogelijk te beperken.

Ieder kind heeft maximaal drie vaste beroepskrachten waarvan er dagelijks minimaal één werkzaam is op de groep van het kind. Voor de kinderen onder 1 jaar geldt dat zij maximaal twee vaste gezichten hebben. Als het kind aanwezig is, werkt er altijd minimaal één vast gezicht van het kind op de groep. Er kunnen dus meer pedagogische medewerkers, al dan niet structureel, op de betreffende groep werken, naast de 'vaste' gezichten.

1.1.6 Mentorschap

Wij vinden het belangrijk dat er veel aandacht wordt besteed aan de individuele ontwikkeling en het welbevinden van het kind. Daarom werkt Inimnies met een mentorsysteem. Bij elke nieuwe plaatsing wordt aan het kind een mentor toegewezen, in de intake wordt mondeling kenbaar gemaakt aan de ouders wie de mentor van het kind is.

De mentor is verantwoordelijk voor het bijhouden van de ontwikkeling betreffende haar mentorkind. De mentor observeert de kinderen tijdens vrij spel en tijdens ontwikkelingsgerichte activiteiten. De observaties worden genoteerd in het observatiesysteem KIIK!. Twee keer per jaar worden de observaties omgezet in een registratie om te bepalen waar het kind staat in zijn/haar ontwikkeling. Hierna kan vervolgens het activiteiten aanbod afgestemd worden op de behoeften van het

mentorkind.

Ook voert de mentor een 10-minutengesprek met de ouder naar aanleiding van de observaties en registraties (zie hiervoor observaties en oudergesprekken)

1.1.7 Wennen

Over alle kinderen wordt, bij het begin van de opvang, met de ouders een intakegesprek gehouden. Gedurende dit gesprek worden de belangrijkste gegevens van het kind genoteerd. Op deze manier zijn belangrijke telefoonnummers en gegevens van het kind altijd bij de hand. Wij dringen er bij de ouders op aan deze informatie regelmatig na te kijken en waar nodig te actualiseren.

Niet alleen voor het kind, ook voor de ouder is het belangrijk dat de wenperiode goed verloopt. Er worden één of indien nodig meer wenmomenten gepland. Hierover worden ca. zes weken voor aanvang van de plaatsing afspraken gemaakt met de ouder(s), waarbij altijd wordt gekeken naar de behoeften van het desbetreffende kind en de desbetreffende ouder. De eerste keer kan uw kind een ochtend op het kinderdagverblijf doorbrengen (van ca. 10:00- 13:00 uur). Hierna zal het kind of direct een gehele dag komen, of mocht het nodig zijn dan kunnen er na dit eerste wenmoment nog meerdere wenafspraken worden gemaakt, waarbij het kind meerdere halve dagen naar Iniminius komt in plaats van direct een hele dag. In de tijd dat het kind bij Iniminius is mag u altijd tussendoor bellen om te vragen hoe het gaat. Andersom is het ook prettig als u bereikbaar bent als wij u moeten bereiken voor eventuele vragen of overleg.

1.2 Persoonlijke ontwikkeling

Spelen is de meest belangrijke activiteit in een kinderleven vanaf de geboorte tot ongeveer de leeftijd van 7 of 8 jaar. Spelen is noodzakelijk voor fysieke en sociale ontplooiing en de taalontwikkeling van het kind. Het kan door spelen oude vaardigheden oefenen en nieuwe aanleren. Vrij spelen is van groot belang, maar pedagogisch medewerkers zijn zich ervan bewust dat zij het kind helpen met het optimaal laten gebruik maken van zijn leermogelijkheden door spelmogelijkheden te variëren en nieuwe te bedenken.

1.2.1 Activiteiten

Activiteiten die worden aangeboden aan de kinderen, komen voort uit wat een kind zelf aangeeft. Elke ochtend wordt aan de hand van het overdrachtsoverzicht met plaatjes en het plaatjesbord besproken wat de kinderen willen doen. Ook door te kijken naar wat de kinderen doen en door de onderlinge interacties te volgen kan de pedagogisch medewerker inspelen op de behoefte van de kinderen. Activiteiten worden aangeboden vanuit een voorbereide omgeving. Een omgeving met voldoende uitdaging zodat kinderen zelf een keuze kunnen maken.

Gedurende de dag worden 2 of 3 activiteiten aangeboden. Deze activiteiten zijn gestructureerde activiteiten vanuit de VVE Methode Uk en Puk (deze wordt uitgebreider beschreven onder het kopje VVE programma, wat hierna volgt), maar er worden ook zelfbedachte activiteiten aangeboden, afgestemd op de behoeften van de kinderen.

Activiteiten komen dan voort uit inzichten die worden opgedaan door te kijken naar waar de kinderen zelf mee komen. Kinderen worden hierbij door de pedagogisch medewerker gestimuleerd en begeleid in het organiseren van eigen activiteiten.

Bieden van emotionele veiligheid tijdens activiteiten

Bij het organiseren en aanbieden van activiteiten volgen we een aanpak die emotionele veiligheid van een kind waarborgt. Behalve de eetmomenten hoeft een kind niet altijd aan alle activiteiten mee te doen. Wel stimuleren we kinderen om mee te doen. Het kind wordt uitgedaagd en geprikkeld.

Tijdens de activiteiten bieden we steun aan het kind door:

- De activiteit aantrekkelijk te maken voor het kind en zijn nieuwsgierigheid te prikkelen
- Te troosten en te helpen
- Spelmomenten te bevestigen en te bewaken (kinderen zelf laten spelen en op afstand toezien)
- Aan- en in te voelen hoe het kind zich voelt en daarop actie te ondernemen.

Kinderen optimaal betrekken bij activiteiten doen we door:

- Activiteiten aan te bieden die aansluiten op de ontwikkeling, belangstelling en behoeften van het kind
- Activiteiten aan te bieden die herhaling combineren met uitdaging
- Activiteiten op het juiste moment en op de juiste plaats aan te bieden
- Kinderen van elkaar te laten leren en elkaar te laten helpen

Ontwikkelen van persoonlijke competenties tijdens activiteiten

Bij het organiseren en aanbieden van activiteiten kiezen wij voor een aanpak die de ontwikkeling van de persoonlijke competenties van een kind stimuleert.

Het activiteitenaanbod kan aansluiten op persoonlijke competenties van een kind door:

- Veel verschillende activiteiten aan te bieden. Kinderen beslissen zelf wat ze willen doen maar worden gestimuleerd ook activiteiten te kiezen waarin ze (nog) niet zo goed zijn
- Kansen te bieden voor individuele leermomenten
- Kansen te bieden voor zelfoverwinning, zelfstandigheid en zelfredzaamheid

Ontwikkeling van sociale competenties tijdens activiteiten

Bij het organiseren en aanbieden van activiteiten kiezen wij voor een aanpak die de ontwikkeling van de sociale competenties van een kind stimuleert.

In de groep worden allerlei activiteiten georganiseerd. Er is een duidelijke en vaste verdeling tussen groepsmomenten en momenten die kinderen individueel invullen. De activiteiten zetten aan tot wisselende groepssamenstellingen, waardoor de kinderen leren om te gaan met verschillende kinderen.

Het activiteitenaanbod heeft een sociale inhoud. Deze bestaat uit:

- Het stimuleren tot samen spelen, praten, luisteren, helpen en werken;
- Het ontwikkelen van inlevingsvermogen;
- Aansluiten op de diversiteit van sociale, culturele, leeftijd- en seksegebonden aspecten in de groep;
- Het omgaan met emoties in situaties van plezier, grapjes, frustratie, conflict, boosheid, verdriet of teleurstelling;
- Het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid en respect voor normen en waarden. Dit geldt vooral voor oudere kinderen.

1.2.2 VVE Programma

Visie

Kinderopvang Iniminius is van mening dat jongen kinderen leren door te spelen, ontdekken, ervaren, beleven en integreren. Door aan te sluiten bij wat de kinderen kunnen, het kind spelenderwijs kennis te laten maken met de wereld om zich heen en het integreren van ervaringen uit spel, krijgen zij de kans om zich steeds verder te ontwikkelen.

Binnen het kinderdagverblijf wordt er gewerkt met het VVE programma Uk & Puk. Dit programma biedt ons kinderdagverblijf en dan met name de peutergroepen de structuur en inspiratie om kinderen zo veel mogelijk kansen te bieden om zich te kunnen ontwikkelen. Dit doen we door binnen onze thema's geplande activiteiten aan te bieden. Maar ook door binnen het dagprogramma allerlei rituelen en situaties aan te grijpen om iets te leren of te ontdekken. Het uitgangspunt is altijd dat de activiteiten de interesse van kinderen moeten prikkelen en dat de kinderen plezier hebben. Wij weten namelijk dat kinderen daardoor veel meer betrokken zijn en dat ervaringen daardoor veel beter blijven. In de praktijk zien we dan ook regelmatig dat de kinderen staan te popelen om mee te doen of vragen om een activiteit nog eens te doen. Hoewel het plezier van de kinderen voorop staat en we ook graag met spontane activiteiten werken, zijn pedagogisch medewerkers op de achtergrond bewust bezig met de inhoud van de activiteiten. Zij plannen de activiteiten in en kijken daarbij naar welk doel zij met de kinderen willen bereiken. Pedagogisch medewerkers richten zich hierbij op de brede ontwikkeling van kinderen. Dit betekent dat de doelen waar zij met de kinderen aan werken gericht zijn op de taal-spraakontwikkeling, cognitieve ontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling en lichamelijke- en motorische ontwikkeling. Bij Inimities wordt op beide groepen met de thema's van Uk & Puk gewerkt. Hoe de activiteiten worden vormgegeven en naar welke doelen pedagogisch medewerkers kijken, hangt af van de groep en de (ontwikkelings-)leeftijd van de kinderen. De jongste kinderen zijn vooral bezig met het ontdekken en opdoen van ervaringen. Hoe ouder de kinderen worden, hoe meer aandacht er gaat naar het oefenen van bepaalde vaardigheden.

Naast de aangeboden activiteiten hebben de kinderen ruim de kans op tijdens het spelend leren, spelenderwijs met de VVE-thema's bezig te zijn in de themahoeken op de groep. Als laatste zien wij een goede samenwerking met het basisonderwijs van groot belang. Niet alleen door kinderen bij ons op de opvang zo goed mogelijk te stimuleren maar ook door het creëren van een doorgaande leerlijn krijgen de kinderen alle kansen om zich goed te ontwikkelen op jonge leeftijd. Om deze reden observeren wij met het observatiesysteem KIIK! Welke vervolgens wordt overgedragen aan het basisonderwijs, waarbij zij systematisch de ontwikkelingsdoelen van kinderdagverblijf Inimities kunnen doorzetten.

Ontwikkelingsstimulering d.m.v. vroeg- en voorschoolse educatie

Het VVE programma Uk en Puk stimuleert de kinderen op diverse ontwikkelingsgebieden, het is een totaalprogramma dat naast de spraak -en taalontwikkeling de sociaal-emotionele ontwikkeling, zintuiglijke ontwikkeling, motorische ontwikkeling en de eerste reken prikkels geeft. De activiteiten zijn zo vorm gegeven dat binnen elke activiteiten de mondelinge taalvaardigheden (spreken en luisteren) en de woordenschat worden gestimuleerd. Daarnaast zijn de activiteiten zeer gevarieerd en stimuleren zij de rest van de eerdergenoemde ontwikkelingsgebieden ook optimaal. Activiteiten variëren van in de vorm, hierbij kan gedacht worden aan: spel (ook in de themahoeken), ontdekken & experimenteren, knutselen, voorlezen, expressie en tot slot beweging.

Inrichting en materialen

Aan het begin van elk thema worden themahoeken gecreëerd, speelmateriaal passend bij het thema toegevoegd aan de bestaande hoeken en wordt het materiaal vanuit het VVE-programma Uk & Puk toegevoegd aan de inrichting van de ruimte. Hierdoor wordt het thema niet alleen met activiteiten gestimuleerd, maar ook spelenderwijs tijdens de vrije spelmomenten in de themahoek. De inrichting en beschikbare materialen stimuleren de kinderen op alle fronten. De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat de omgeving geordend en overzichtelijk is zodat het duidelijkheid schept voor het kind.

Dit is terug te zien op de groep in pictogrammen (foto's van Puk) bij de afgebakende spelhoeken,

pictogrammen op de bakken met hierop het spelmateriaal dat erin hoort, de dagritmekaarten en de themawoorden die zichtbaar ophangen in de groep.

Het materiaal dat vanuit het VVE programma Uk & Puk beschikbaar is:

- Handpop Puk
- Tien thema's met activiteiten
- Knieboeken
- Kijkboeken

Daarnaast voegt de peutergroep zelf passend speelmateriaal toe aan de themahoeken aan en zorgt ervoor dat er thema gerichte boeken op de groep aanwezig zijn. De diverse thema's zijn geordend is speciale gemaakte 'thema bakken' zodat alles gemakkelijk gepakt en wanneer nodig aangepast kan worden.

Zo werkt het

Het VVE programma 'Uk & Puk' is een vroeg voorschools educatieprogramma dat gericht is op kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar. Spelen staat hierbij centraal. Het programma bestaat uit tien thema's die aansluiten op de belevingswereld van alle kinderen.

Elk thema bevat 12 activiteiten: 3 activiteiten voor de grote groep, 7 activiteiten voor kleine groepjes van maximaal 3 kinderen en 2 activiteiten om met kinderen individueel te doen.

Bij Inimnies bieden wij momenteel alleen op de peutergroep (erkend) VVE aan. Op de babygroep laten zij zich inspireren door Uk & Puk en de bij behorende thema's die terug te vinden zijn op de jaarplanning van de locatie. Alle ontwikkelingsgebieden staan binnen het programma centraal. Zo is er tijdens de activiteiten veel aandacht voor de cognitieve & taalontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling, motorische en zintuigelijk ontwikkeling en de beginnende rekenprikkel. De activiteiten zijn niet als een lerende schoolse activiteit ingedeeld, maar juist leren door actief bezig te zijn en lekker te spelen. Met behulp van de activiteiten van Uk & Puk grijpen en creëren pedagogisch medewerkers kansen om kinderen leerervaringen op te laten doen en deze te koppelen aan wat er op de groep leeft.

De activiteiten doen een beroep op de actieve betrokkenheid van de kinderen. Ze worden gestimuleerd om zelf ontdekkingen te doen en er wordt op allerlei manieren taal uitgelokt. Alle activiteiten beginnen met een introductie. Deze fase is bedoeld om achtergrondkennis op te roepen en de kinderen te motiveren om mee te doen. Elke activiteit bevat ook een moeilijkere variant, bedoeld voor oudere of meer taalvaardige kinderen. Hiermee dagen we de kinderen uit op een hoger niveau. Er zijn verschillende soorten activiteiten: spel, spel in themahoek, ontdekken, knutselen, voorlezen, kring, expressie en bewegen.

Als we bij Inimnies inschatten dat kinderen veel baat zouden hebben bij een extra VVE aanbod, verwijzen we ouders graag door naar het consultatiebureau. Als ook de jeugdverpleegkundige inschat dat een kind (op een bepaald gebied) extra ondersteuning nodig heeft, kan hij/zij een indicatie afgeven voor een extra dagdeel van 5,5 uur bij een kinderdagverblijf zoals Inimnies. Dit extra dagdeel is enkel van toepassing als kinderen al minimaal 11 uur opvang afnemen. Een derde dagdeel van 5,5 uur wordt in dit geval door de gemeente vergoed. Bij deze doorverwijzingen maken we gebruik van het protocol toeleiding VVE in de gemeente Tilburg.

Wij bieden, voor kinderen die regulier opvang afnemen, ook VVE aan. Concreet houdt dit aanbod in dat er 2x per week, verdeeld over de ochtend en middag, 5,5uur VVE wordt aangeboden.

Uk en Puk in de praktijk

VVE wordt drie ochtenden per week aangeboden van 8:00 tot 13.30 uur dit is 5.5 uur per dag, totaal

16,5 uur per week.

Spelenderwijs komen de kinderen in aanraking met alle facetten van VVE, Vroege Voorschoolse Educatie. Samen eten ze aan tafel fruit, brood of een warme maaltijd. Binnen de methode Uk & Puk wordt gewerkt met thema's die aansluiten bij de belevingswereld van jonge kinderen. Bij elk thema zijn aansprekende activiteiten uitgewerkt voor 3 leeftijdsgroepen (0-1,5 jaar, 1,5-2,5 jaar en 2,5-4 jaar). De activiteiten zijn gevarieerd: spel, spel in een themahoek, ontdekken, knutselen, voorlezen, kring, expressie, bewegen, tijdens verzorgingsmomenten. Per jaar worden er minimaal 5 thema's aangeboden die bij de leefwereld van de kinderen passen. Kinderen ontwikkelen zich op een speelse manier en de pop Puk helpt daarbij. Puk is het vriendje van de kinderen. Hij biedt troost en is een maatje bij wie de kinderen zich veilig voelen. Bij peuters vanaf 2,5 jaar en ouder wordt ook gekeken naar de ontluikende vaardigheden, zoals rekenen en geletterdheid. Deze zijn van groot belang voor de aansluiting op de basisschool.

Observeren binnen VVE en de doorgaande lijn met basisscholen

Alle kinderen worden gevolgd door middel van het observatie- en registratie instrument Kijk! Kijk is opgebouwd vanuit ontwikkelingslijnen en mijlpalen.

Betrokkenheid en basiskenmerken van kinderen zijn de pijlers van Kijk.

De pedagogisch medewerkers zijn geschoold in het observeren en registreren van Kijk. We houden regelmatig de ontwikkeling van de kinderen bij in het observatieschrift en op afgesproken registratiemomenten wordt een compleet beeld van een kind uitgewerkt.

Hierbij krijgen zij een goed beeld van het ontwikkelingsniveau van het individuele kind. Bij het samenstellen van kleine groepjes voor de activiteiten wordt er gekeken naar het ontwikkelingsniveau van kinderen, waarbij groepjes gecreëerd worden van gelijk ontwikkelingsniveau en er ontwikkelingsdoelen worden gesteld. Door deze werkwijze kan de pedagogisch medewerker de kinderen de juiste stimulans geven. Daarnaast geeft het observeren de pedagogisch medewerkers de kans om de juiste stimulans ten aanzien van de zone van naaste ontwikkeling aan te bieden. De pedagogisch medewerker registreert hoe de activiteiten zijn verlopen en noteert de ontwikkelingsgroei van de kinderen.

Voor de kinderen met een VVE-indicatie, wordt er gewerkt met een handelingsplan/actieplan. Dit plan omschrijft aan welke doelen gewerkt gaat worden en op welke manier. Zo kan het bijvoorbeeld zo zijn dat een activiteit extra wordt herhaald of er wordt extra ondersteuning geboden. Er wordt dan in de themaplanning genoteerd op welke wijze en bij welke activiteit er extra stimulans wordt geboden voor deze kinderen. Deze extra stimulans die nodig is wordt bepaald aan de hand van de opgestelde doelen.

Na het uitvoeren van het handelingsplan/actieplan wordt er geëvalueerd of de aangeboden begeleiding en zorg effect heeft gehad (zie hiervoor het VVE plan van Minies en Inimies)

De verzamelde informatie van Kijk is een goed hulpmiddel bij de oudergesprekken en kindbesprekingen met het team, GGD, school en andere betrokken partners. De VVE kinderen worden tijdens elk werkoverleg binnen het team besproken, of op het moment dat er zorgen zijn.

Het KIJK observatie instrument wordt 1 keer per jaar met de ouders besproken.

Het registratieformulier wordt, na het verkrijgen van toestemming van de ouders, als het kind bijna 4 jaar is overgedragen aan de basisschool. Bij Inimies betreft het altijd een warme overdracht, ongeacht of het kind VVE geïndiceerd is of niet.

Wanneer een kind 4 jaar wordt en doorstroomt naar de basisschool worden de KIJK! gegevens met

toestemming van de ouders doorgestuurd naar school zodat zij deze gegevens ter beschikking hebben voor een goede start van het kind op de basisschool. Indien het niet mogelijk is om de gegevens door te sturen wordt er gebruik gemaakt van het formulier 'Naar groep 1'.

Wanneer het kind 4 jaar wordt en naar een buitenschoolse opvang elders gaat wordt er tijdens het eindgesprek met ouders besproken of het wenselijk is om de doorgemaakte ontwikkeling kenbaar te maken bij de nieuwe opvanglocatie. Indien dit wenselijk is en hier schriftelijk akkoord op gegeven wordt door ouders, dan wordt er telefonisch contact opgenomen met de nieuwe locatie om af te stemmen op welke wijze zij de informatie willen verkrijgen. Dit kan middels een telefonische overdracht of het toesturen van de observatie en registratiegegevens van KIIK! naar de betreffende locatie. Indien er tijdens de ontwikkeling specifieke aandacht is geweest voor het kind, dan wordt er een afspraak gemaakt met de locatieleider van de buitenschoolse opvang en volgt er een warme overdracht.

Ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie

Vanuit de overtuiging dat actieve betrokkenheid van ouders één van de belangrijkste factoren is in het ontwikkelingssucces van de kinderen bij Minies en Iniminies vinden wij het belangrijk de ouderbetrokkenheid meer te stimuleren en gestalte te geven. Hierbij worden de volgende doelen bereikt:

1. De ouders van kinderen zijn in beeld.
2. Kinderopvang Minies en Iniminies heeft kennis van de ouders die gebruik maken van hun diensten.
3. Er wordt rekening gehouden met de mogelijkheden en wensen van de ouders.
4. Ouders worden actief betrokken bij de ontwikkeling van hun kinderen.
5. Ouders worden gestimuleerd om naar de bibliotheek te gaan om prentenboeken te lenen. Het lidmaatschap van de bibliotheek is voor kinderen gratis.

Ouders worden door de pedagogisch medewerkers uitgenodigd voor een intakegesprek op de locatie. Er wordt met ouders besproken hoe het peuterprogramma eruitziet op de peutergroep en welke verwachtingen er zijn vanuit de ouders. Bijzonderheden en wensen van ouders worden genoteerd.

Als uit het gesprek blijkt dat het kind extra VVE aanbod nodig heeft dan wordt er via de GGD een indicatie aangevraagd of kunnen ouders dit tijdens het bezoek bij het consultatiebureau aankaarten. Er wordt dan een extra dagdeel beschikbaar gesteld voor het kind.

Ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie ziet er bij Kinderdagverblijf Iniminies als volgt uit:

- Bij plaatsing van het kindje, krijgt elke ouder een geplastificeerde jaarkalender. Hier staan alle thema's in die we door het hele jaar uitvoeren. Ouders kunnen thuis dan aansluiten bij het thema wat op dat moment centraal staat binnen de opvang.
- Bij binnenkomst in de gang hebben we een grote thematafel staan. Hierop wordt het thema uitgelicht en hierdoor herkenbaar gemaakt voor ouders. Boekjes en thema materiaal ligt op tafel zodat ouder(s) en verzorgers suggesties krijgen voor het voorlezen van boeken thuis en het uitvoeren van activiteiten.
- Bij aanvang van een thema krijgen ouders ook nieuwsbrieven en een boekje met suggesties van boeken, activiteiten, werkbladen en uitjes die ze thuis kunnen uitvoeren. Dit is met name bedoeld voor kinderen die net wat extra aandacht nodig hebben op het gebied van taal of rekenen. Er wordt een toelichting gegeven welke activiteiten, boeken, liedjes er aangeboden worden. De ouders krijgen een tas mee naar huis waarin materialen zitten die passen bij het thema. Er wordt samen met de ouders bekeken welke mogelijkheden er zijn om de materialen, in de thuissituatie, aan te bieden. Het belang van voorlezen wordt structureel onder de aandacht gebracht.

- Voor ouders waarvan de kinderen nauwelijks of niet de Nederlandse taal beheersen zijn er pictogrammen beschikbaar die de eerste basiswoorden aanduiden die belangrijk zijn binnen de groep. Deze mogen ouders mee naar huis nemen om ook thuis mee aan de slag te gaan.
- Tijdens de genoemde oudercontactmomenten wordt er met de ouders besproken hoe ze het hebben ervaren om thuis met de kinderen activiteiten te ondernemen, die passen bij het thema dat in de groep centraal staat. Er kunnen ook vragen worden gesteld door de ouders over de ontwikkeling van hun kind. Ook ervaringen kunnen worden uitgewisseld tussen ouders onderling.
- Ouders worden bij elke themaplanningsperiode uitgenodigd om in de groep te komen kijken naar de activiteiten die zijn ondernomen. Ook worden ze uitgenodigd om bij haal-en brengmomenten samen met hun kind te bekijken wat er bij de vertel- en thematafel is gebeurd.
- Verder hebben we twee tot drie keer per jaar een ouderparticipatie moment; dat is met de jaarlijks barbecue in de tuin, sinterklaasfeest en diverse uitstapjes waar ouders zich voor op kunnen geven zoals met dierendag naar de kinderboerderij.
- M. Peeters is de GGD verpleegkundige die aan Minies en Iniminies gekoppeld is. Zij komt 2x per jaar langs om te praten met de pedagogisch medewerkers en ouders van Iniminies. Ouders kunnen aan haar vragen stellen wanneer zij zorgen hebben over een bepaald ontwikkelingsgebied. Zij geeft ouders tips en handvatten om hier thuis mee aan de slag te gaan. Ook de pedagogisch medewerkers kunnen dit doen.

1.2.3 Motorische vaardigheden

Beweging is voor kinderen essentieel. Beweging is de eerste taal van de baby. Lang voordat het spreken zich ontwikkelt, uit de baby zich met zijn lichaam. Hoe meer vrijheid en gelegenheid hem zijn geboden in bewegen, des te groter zal het vertrouwen en de controle over zijn lichaam later in het leven zijn. Bij Iniminies Kinderdagverblijf laten wij kinderen dan ook zoveel mogelijk ruimte om te bewegen. Er zijn geen maxi-cosi's aanwezig op de groepen en wipstoeltjes worden alleen gebruikt om kinderen even (maximaal 10 tot 15 minuten afhankelijk van een eventuele spuugreflex) rust te geven na een voeding. Wipstoeltjes mogen nooit de tijd vervangen die een kind spelend op de grond of in de box door kan brengen.

Door de vrijheid van het bewegen krijgt het kind de mogelijkheid tot ontdekking, wat niet ervaren kan worden vanuit het wipstoeltje of maxi-cosi. De motorische ontwikkeling vormt de basis voor de ontwikkeling van cognitieve en affectieve vaardigheden. Het eerste zintuig dat zich ontwikkelt is het evenwichtszintuig. Dit zintuig is uiterst belangrijk voor beweging. Gedurende de eerste jaren is het stimuleren van het evenwicht een natuurlijk onderdeel in het dagelijkse spel van het kind. Oudere kinderen worden gestimuleerd mee te doen aan 'sport' en spel. Met het aanbieden van verschillende mogelijkheden en het samen plezier beleven aan bewegen stimuleren wij de natuurlijke behoefte van kinderen aan bewegen. Door wat meer uitdagende spelmogelijkheden als klimmen en klauteren, glijden en springen aan te bieden leren we het kind omgaan met hoogteverschillen en gevaar. Door het aanbieden van spel materiaal zoals mozaïek, kralen rijgen, kleuren, tekenen, prikken, knippen en vouwen stimuleren we de fijne motoriek.

1.2.4 Creatieve vaardigheden

Bij de creatieve vaardigheden gaat het om het creatieve brein. Kinderen zijn van nature creatief. Zo is te zien dat zij creatief zijn in hun spel en in het gebruik van (speel)materiaal, en in het oplossen van problemen en knutselactiviteiten tot de meest creatieve ideeën kunnen komen. Het is de kunst van de pedagogisch medewerkers om deze creativiteit en fantasie aan te spreken en kinderen de ruimte te geven om zich creatief te uiten. Binnen het aanspreken van deze creativiteit, sluiten de pedagogisch medewerkers aan op de verschillende leeftijden en de ontwikkelingsfase waar het kind in zit.

Baby's

Baby's ontdekken de wereld door middel van de zintuigen (voelen, horen, proeven, ruiken, zien). Zij vinden het dan ook reuze interessant om materialen van verschillende structuren te ontdekken met de mond en de handen. Daarnaast ontdekken zij dat bepaalde speelmaterialen, zoals rammelaars, geluid kunnen maken en zullen dit herhaaldelijk bewegen zodat er geluid uit komt. De creatieve ontwikkeling van de baby wordt gestimuleerd door gebruik te maken van geluid producerend materiaal en ander materiaal waarbij kinderen hun zintuigen gebruiken om het te ontdekken en door sensomotorische activiteiten te ondernemen met hen.

Dreumesen

Dreumesen zullen zich steeds meer bezig gaan houden met fijn motorische vaardigheden als het vasthouden van een wascokrijtje, maar vinden het kliederen met de vingers (het sensomotorische) daarnaast nog veel interessanter en leuker. Naarmate dreumesen de 2 jaar naderen is te zien dat zij zich steeds meer bezig zullen houden met het imiteren van de mensen om zich heen en het fantasiespel op gang komt. Zo zullen zij bijvoorbeeld mama een hapje eten geven, net als mama dat altijd bij hen doet. Het stimuleren van de creatieve ontwikkeling van dreumesen gebeurt (naast het aanbieden van sensomotorische activiteiten) door het aanbieden van knutselactiviteiten zoals vingerverven, scheuren en plakken, het samen maken van muziek en het aanbod van fantasierijk speelmateriaal.

Peuters

Peuters werken al gericht aan knutselwerkjes en doen dit ook zelfstandig. De fijn motorische vaardigheden breiden zich uit en maken de kinderen zich steeds meer eigen, zo is te zien dat peuters flink oefenen met knippen, plakken, verven met een kwast en tekenen met een potlood. Daarnaast is het fantasiespel in deze leeftijd veelvuldig terug te zien in bijvoorbeeld rollenspellen als "Vader en moedertje".

1.2.5 Cognitieve vaardigheden

De cognitieve ontwikkeling betreft het proces van het 'leren' bij kinderen. Hierin gaat het om het eigen maken van cognitieve vaardigheden als het denken, bewustzijn, concentreren, onthouden, het waarnemen en het verwerken van informatie, en het terughalen en toepassen van deze informatie.

Baby's

In de eerste maanden reageren baby's met name vanuit hun behoeftes en reflexen. Zo gaan acties en reacties vaak automatisch zonder dat de baby het doorheeft. De baby ervaart iets, reageert hierop in een reflex en voelt vervolgens wat het effect hiervan is. Door middel van het herhalen van deze reflexen ontwikkelen baby's zich en leren de wereld om hen heen kennen. De baby ervaart iets, reageert hierop in een reflex, ervaart de handeling, slaat de handeling op en herhaalt de handeling op een ander moment. Naarmate baby's ouder worden (vanaf zo'n 4 maanden), begint het oorzaak-gevolg denken zich te ontwikkelen, waarin te zien is dat baby's leren dat een bepaalde handeling tot een bepaald gevolg leidt: het rammelen van de rammelaar brengt geluid en door te duwen tegen de toren vallen de blokken om. Vanaf een maand of 7 gaan kinderen doelgericht spelen en bedenkt de baby van tevoren dat hij iets wil gaan doen, waarna hij deze gedachte tot uitvoering probeert te brengen. Ook begint het abstract denken zich te ontwikkelen en leert een kind dat iets wat niet in zicht is, toch aanwezig blijft. Zo rond de 10 maanden leren kinderen dat de pedagogisch medewerkers andere personen zijn dan de ouders en dat de ouders ook weer terugkomen wanneer zij weglopen. De cognitieve ontwikkeling van de baby stimuleren wij door verdwijnspeletjes en kiekeboe spelletjes te doen en sensomotorisch en geluid producerend materiaal aan te bieden.

Dreumesen

Dreumesen leren de wereld om zich heen steeds beter kennen en begrijpen. Op deze leeftijd leert een kind logisch na te denken en problemen op te lossen. Wanneer een puzzelstukje niet past, zal een kind het puzzelstukje op allerlei manieren draaien om ervoor te zorgen dat het toch zal passen. Daarnaast begrijpen dreumesen de gesproken taal om hen heen steeds beter, waardoor zij simpele opdrachten kunnen begrijpen en uitvoeren. Ook op deze leeftijd is te zien dat kinderen zich verder ontwikkelen in het oorzaak-gevolg denken. De dreumesen leren zo dat een bepaalde actie een gevolg heeft, zoals het duwen tegen een toren, waarna deze omvalt. Tot slot leren dreumesen door te imiteren wat zij om zich heen zien gebeuren en horen. Bij de dreumes bieden we oorzaak-gevolg speelmaterialen aan (materiaal dat kan bewegen, rollen/omvallen), puzzels en een vormenstoof.

Peuters

Peuters snappen al beter waarvoor bepaalde materialen dienen en hebben al een beter inzicht in welke acties tot bepaalde gevolgen kunnen leiden. Zo leren zij vooraf na te denken voor zij iets doen en schatten in wat handelingen voor gevolg kunnen hebben, terwijl een dreumesen leren welke gevolgen er zullen komen door het te doen en te ervaren. Daarnaast ontwikkelen peuters een geweten en begrijpen dat sommige dingen niet mogen. Peuters zijn enorm leergierig en willen dan ook graag het "Waarom" van alles weten. Ze gaan op ontdekkingstocht en breidden de kennis die zij al hebben opgedaan uit met nieuwe informatie en handelingen. Tot slot leren peuters net als dreumesen door te imiteren en gebruiken hierin hun fantasie. Zo kan een blokje bijvoorbeeld gezien en gebruikt worden als een telefoon. De cognitieve ontwikkeling bij de peuter stimuleren we doormiddel van het VVE programma Uk en Puk, door het aanbieden van legpuzzels, door kring-en denkspelletjes en het voeren van gesprekjes, geplande en ongeplande leermomenten te creëren of kansen te grijpen hiervoor en tot slot het aanbieden van fantasierijk spelmaterialen.

1.2.6 Taalvaardigheden

Al vanaf de geboorte wordt het contact met het kind gelegd door aanraking en het brabbelen en geluiden maken onderling. Dit nodigt het kind uit zelf te komen en contact te maken. De baby leert door ervaring, herhaling en imitatie. Een baby maakt enkele weken na de geboorte de eerste geluidjes. Het gaat hier om geluidjes die vanzelf ontstaan, doordat de baby zijn mond een stukje open heeft. Deze geluidjes worden meer bewust gemaakt vanaf de derde maand. Er bestaan "gemiddelden" voor de taalontwikkeling: Als het kind zeven maanden oud is, brabbelt hij alleen nog in die klanken die hij in zijn omgeving hoort. Zo rond de twaalfde maand gaat het kind zijn eerste woordjes zeggen. Daarna ontwikkelt de taal zich enorm snel. Op de leeftijd van anderhalf begint het kind te praten in twee-en-drie-woord-zinnetjes. Tussen de tweede en de derde verjaardag worden de zinnen langer. Het kind gaat ook steeds grotere variatie aan woordsoorten gebruiken. Een kleuter kan al behoorlijk goed praten. De taalontwikkeling achten wij in Nederland steeds belangrijker. Echter: tegelijkertijd met de taalontwikkeling ontwikkelt een kind zich ook op andere gebieden. Vaak zie je dat een bepaald ontwikkelingsgebied (tijdelijk) dominant is. *De kunst en deskundigheid van onze pedagogische medewerkers is dan ook om niet alleen te kijken naar gebieden waarop het kind ten opzichte van leeftijdsgenootjes zich wellicht iets trager ontwikkelt maar juist ook aandacht te hebben voor de gebieden waarop het kind zich wellicht sneller ontwikkelt.* Het stimuleren van bepaalde ontwikkelingen gebeurt vooral door het kind de mogelijkheden te bieden zich te ontwikkelen. De mogelijkheden bieden wij door;

- Het benoemen van de eigen handelingen en de handelingen van het kind,
- Door te reageren op contactinitiatieven (door het herhalen van klanken, het uitbreiden en het oefenen met een echte dialoog),
- Door non-verbaal contact,
- Door boekjes voor te lezen en liedjes te zingen.

Bij dreumesen breiden we dit uit door gesprekjes te voeren en kleine opdrachtjes te geven en dingen om het kind heen te benoemen. Bij de peuters gaan we steeds meer ondersteunen in grammaticagebruik, voeren we echte heen-en weer gesprekjes en spelen we memory of lotto, benoemen we de kleuren.

1.2.7 Ontwikkelingsstimulering

Binnen deze interactievaardigheid gaat het om de wijze waarop pedagogisch medewerkers kinderen stimuleren in de bovenstaande ontwikkelingsgebieden. Bij kinderdagverblijf Iniminius worden kinderen in de motorische, cognitieve, sociale, creatieve en taalontwikkeling gestimuleerd door de juiste manier van communiceren en houding van de pedagogisch medewerkers, en een passend activiteiten- en speelgoed aanbod. Hierbij is het doel van de pedagogisch medewerker om het kind op een positieve wijze net een stapje verder te brengen in de ontwikkeling, dan dat zij uit zichzelf zouden kunnen komen.

Wij zijn van mening dat je kinderen serieus moet nemen en moet stimuleren dingen te ontdekken. Aanreiken van materialen, situaties die een kind nodig heeft om tot ontplooiing te komen, maar dan wel gekeken naar de behoeften en capaciteiten van het individuele kind. De groepsruimte is een voor het kind voorbereide omgeving waarin tal van ontwikkelingsmogelijkheden zijn gecreëerd op verschillende ontwikkelingsgebieden en ontwikkelingsniveaus. Wij vertrouwen erop dat kinderen zelf aan kunnen geven wat goed voor ze is en dat ze zelf weten wat ze kunnen. Dit vertrouwen drukt tevens ons respect uit voor kinderen: kijken en luisteren naar kinderen en ze nemen zoals ze zijn, het kind de ruimte geven om te ontdekken. Alleen door eigen ervaring kan een kind wijs worden.

Pedagogisch medewerker stimuleren de ontwikkeling door:

- Ieder kind als individu te benaderen. De pedagogische professional houdt rekening met de karaktereigenschappen van het kind en geeft het kind de ruimte om zich te ontwikkelen.
- De pedagogisch medewerker heeft oog voor de ontwikkelingsfase van het kind, gaat in haar handelen uit van wat het kind al zelf kan en stimuleert en ondersteunt hem of haar hierbij.
- De pedagogisch medewerker houdt per kind bij hoe de ontwikkeling verloopt. Regelmatig, afhankelijk van de leeftijd, wordt een observatieschema ingevuld. Naar aanleiding van dit observatieschema wordt tijdens de kind besprekingen uitgesproken wat voor dat kind belangrijk is om in de dagelijkse opvang te oefenen. Waar mogelijk worden de oefenactiviteiten gekoppeld aan een thema en natuurlijk aan de ontwikkelingsfases –en gebieden. Door te kijken in welke fase een kind is in de ontwikkeling kan door het aanbieden van spelmogelijkheden een kind worden uitgedaagd naar de volgende ontwikkelingsfase te komen.
- De pedagogisch medewerker zorgt voor inrichting en materialen die uitnodigen tot spelen, ontdekken en onderzoeken; de ruimte is ingericht in hoeken; de materialen in de hoeken zijn zo uitdagend mogelijk neergezet. Zodat het uitdagend is om mee te gaan spelen, zodat het kind niet altijd met hetzelfde speelgoed speelt.
- De pedagogisch medewerker legt de nadruk op ervaren en ontdekken; Het voelen van materialen zoals schelpjes die het kind heeft meegenomen. Elk kind mag daaraan voelen en over vertellen. Of we gaan naar het bos, nemen zakjes mee en dan voelen we aan de materialen. Met de materialen kunnen we de thematafel weer opnieuw inrichten met elkaar, terwijl we praten over de materialen. Sensomotorische activiteiten zijn ook heel belangrijk binnen kinderdagverblijf Iniminius.

- De pedagogisch medewerkers creëren en grijpen kansen. Wij vinden het belangrijk te kijken naar behoeftes van kinderen en daarop in te spelen door de kans te grijpen die zich op dat moment voordoet.
- Vergroot spelbetrokkenheid van kinderen door rustig en nabij te zijn als kinderen spelen; stemt stimulering af op de aandacht, stemming en het begripsniveau van het kind. Sommige pedagogisch medewerkers spelen mee in de hoeken. De pedagogisch medewerkers verbinden zich vooral met het spel door vragen te stellen, iets toe te voegen.

In de interactie tussen pedagogisch medewerker en kind bieden wij gelegenheid voor het ontwikkelen van persoonlijke competenties van een kind door:

- Een omgeving te creëren waarin het kind zich veilig en op zijn gemak voelt
- Positief gedrag te benoemen
- Adequate en functionele instructies te geven en zelf het goede voorbeeld te geven
- In te spelen op grapjes, humor, gek-doen en ondeugend-zijn
- Het kind zelf initiatieven te laten nemen en hierop in te gaan
- Gevarieerde activiteiten aan te bieden

Steun en hulp bieden we aan een kind door:

- Te oefenen, bevestigen, steunen, troosten, helpen, begeleiden, inleven en stimuleren
- Op een positieve manier en toon iets tegen een kind te zeggen
- Een kind te helpen bij het ontdekken van eigen vaardigheden
- Duidelijkheid te geven door grenzen te stellen

Inrichting en gebruik van de ruimte

Door de wijze waarop wij de binnen- en buitenruimte aanbieden en inzetten dragen wij bij aan het ontwikkelen van de persoonlijke competenties van een kind.

Een kind wordt gestimuleerd om gebruik te maken van een ruimte door:

- Het kind de gelegenheid te bieden voor eigen initiatief; het kind mag zelf bepalen waarmee het speelt. De keuze van het kind wordt gerespecteerd
- Evenwicht te bieden tussen veiligheid en uitdaging
- Een vertrouwde en bekende sfeer te creëren
- Duidelijke afspraken te maken over omgangsvormen en gedragsregels in de diverse ruimten.
- Afspraken en instructies worden in een begrijpelijke taal gegeven. Ongelukjes en bijna-ongelukjes worden nabesproken.

Spelmateriaal

Wij gaan met het spelmateriaal om op een wijze die de ontwikkeling van de persoonlijke competenties van een kind stimuleert. Spelmateriaal sluit aan bij het individuele kind doordat:

- Het de ontdekking van eigen persoonlijkheidskenmerken stimuleert
- Het verschillende emoties oproept
- Het past bij de leeftijd, ontwikkelingsfase en mogelijkheden van een kind
- Het ontwikkelingsgebieden van zelfstandigheid en zelfredzaamheid bevordert

Spelmateriaal kan aanzetten tot spel en exploratie doordat:

- Het spannend, uitdagend, interessant en vertrouwd is;
- Het momenten van overleg en communicatie stimuleert;
- Het eigenschappen heeft die leiden tot individueel spel en samenspel;

- Het aanzet tot ontdekken, grenzen verkennen en overwinnen.

Om aan dit doel te kunnen werken, beschikt een pedagogisch medewerker over de volgende vaardigheden;

- Observeren
- Kind ruimte geven doormiddel van autonomie
- Duidelijkheid te geven door grenzen te stellen.
- Kinderen leren om te gaan met gewenst en ongewenst sociaal gedrag in relatie tot anderen;
- Kinderen het gevoel te geven dat ze hun gevoelens mogen uiten;
- Kinderen te leren om deel van een groep te zijn. Dit betekent leren delen, wachten, aanpassen, accepteren, respecteren, incasseren, leiderschap, kleinste of grootste, jongste of oudste zijn.

De groep

In en met de groep dragen wij zorg voor het ontwikkelen van de persoonlijke competenties van een kind. We dragen zorg voor een individueel kind in groepsverband door:

- Persoonlijke aandacht aan een kind te geven
- Activiteiten aan te bieden waarmee een kind zichzelf op onderscheidende wijze kan laten zien
- Te werken in kleine groepjes

1.2.8 Vrij spel

Kinderen kunnen en mogen zelf kiezen waarmee ze willen spelen. Kinderen ruimen mee op en krijgen daarvoor instructie. Tevens leren we de kinderen om voorzichtig om te gaan met het spel materiaal en dit alleen te gebruiken waar het voor is bedoeld.

Steun en begeleiding bij het omgaan met het spel materiaal geven we door:

- Samen met het kind te gaan spelen
- Kinderen te stimuleren alle spelmogelijkheden te ontdekken
- Uitdaging te bieden en complimentjes te geven
- Geduld te hebben
- Afwisselend spel materiaal aan te bieden

Om aan dit doel te kunnen werken, beschikt een leid(st)er over de volgende vaardigheden:

- Observeren
- Kinderen ruimte geven
- Kinderen stimuleren
- Uitdaging bieden
- Geduld

1.3 Sociale ontwikkeling

De ontwikkeling verloopt in voortdurende wisselwerking met de omgeving. Kinderen reageren sterk op de prikkels die hen bereiken en die hen al dan niet bewust worden aangeboden. Daarbij beïnvloeden kind kenmerken zoals, temperament, geslacht of uiterlijk het individuele ontwikkelingsproces. De inbreng van de pedagogisch medewerkers wordt bepaald door de verwachtingen die zij hebben, hun ervaringen en kennis, de manier waarop ze zelf zijn opgevoed, hun waarden en normen en door de manier waarop zij op de individuele kindkenmerken reageren.

Bij Inimities wordt gewerkt aan de bewustmaking van eigen houding en normen en waarden van de

groepsleiding, omdat al die genoemde factoren op elkaar inwerken. Die bewustwording wordt dagelijks aangehaald.

Op momenten dat we ongewenst gedrag corrigeren spreken pedagogisch medewerkers in bijzijn van collega's naar het kind uit waarom ze welke handeling verrichten. Dit geeft duidelijkheid en respect naar het kind toe maar ook de aanleiding voor conversatie tussen collega's over bijvoorbeeld vergelijkingen met eerdere ervaringen met hetzelfde kind en de mening van collega's over de aanpak. Zodoende blijft iedereen met elkaar in gesprek.

1.3.1 Samenspel

In en met de groep dragen wij zorg voor het ontwikkelen van de sociale competenties van een kind.

De groep kun je als betekenisvolle leeromgeving benutten door:

- Een goede balans te zoeken tussen bekende en nieuwe groepsgenoten
- Kinderen leren om te gaan met elkaar en elkaars hoedanigheid
- Kinderen te leren om samen te spelen en samen te delen
- Activiteiten te organiseren die recht doen aan specifieke (persoon) of gezamenlijke (leeftijd, cultuur) kwaliteiten en ervaringen
- Het kind te stimuleren om in overleg te treden met zijn groepsgenootjes;
- Ruimte te bieden voor initiatieven van kinderen
- Betekenisvolle en emotionele gebeurtenissen in de groep of het gezin te verwoorden;
- Kinderen leren om te gaan met conflictsituaties

Bij het stimuleren van het de sociale ontwikkeling en het samenspel houdt de pedagogisch medewerker rekening met de verschillende ontwikkelingsfasen:

Baby's

Een baby speelt nog niet echt met anderen, maar geniet van het kijken naar andere kinderen en kijkt dan ook graag rond en observeert de kinderen om hem heen. Naarmate baby's ouder worden zullen zij ook verbaal de interactie op gaan zoeken met de mensen om zich heen, door het imiteren van geluiden en maken van klanken. Het stimuleren van samenspel tussen baby's zal vooral gebeuren door hen naast elkaar te leggen of tegenover elkaar neer te zetten en door hen te betrekken bij activiteiten met de oudere kinderen.

Dreumesen

Dreumesen zijn nog niet in staat om zich te verplaatsen in anderen en de gevoelens en behoeftes van anderen. De dreumes experimenteert dan ook hoe ver hij kan gaan (grenzen opzoeken) en leren door de reacties die zij hierop krijgen vanuit de omgeving. Zo kan een dreumes zich nog enorm verbazen over het feit dat een kind huult, nadat hij het aan de haren heeft getrokken. Deze reacties op het gedrag van de dreumes, leren hem zo belangrijke sociale vaardigheden. Naast het uitproberen van minder positief gedrag proberen kinderen ook vaardigheden als behulpzaamheid en genegenheid uit. Omdat dreumesen nog niet in staat zijn om zich te verplaatsen in anderen, vinden zij het ook nog erg lastig om samen te spelen met anderen en speelgoed te delen. Je ziet dan ook vaak dat kinderen allereerst naast elkaar spelen, in plaats van met elkaar. Toch is dit naast elkaar spelen al een eerste stap richting het samenspel. De dreumesen observeren het spel van de kinderen om hen heen en imiteren dit, waardoor zij kennis maken en oefenen met verschillende soorten spel. De dreumesen laten we naast elkaar spelen, wijze we op elkaars spel, we spelen mee en we organiseren groepsactiviteiten om het samenspel te stimuleren.

Peuters

Peuters ontwikkelen al meer een geweten en begrijpen zo al beter dat bepaalde dingen niet mogen.

Daarnaast zijn zij zich al veel meer bewust van de gevolgen die bepaald gedrag kunnen hebben en denken hier van tevoren over na. Toch zijn zij met name aan het begin van de peuterleeftijd nog niet volledig in staat om zich te verplaatsen in de gevoelens en behoeftes van anderen. Rond de 2 jaar vindt de ontwikkeling van de eigen ik plaats en beseffen kinderen dat zij een eigen persoon zijn met eigen gevoelens en behoeftes. Zij willen dan ook het liefst alles zelf doen en dat alles op hun manier gaat. Vanaf zo'n drie jaar beginnen peuters zich meer in te leven in de gevoelens en behoeftes van andere mensen. Toch blijft het rekening houden met anderen nog wel lastig, waardoor begeleiding vanuit de pedagogisch medewerkers van belang is.

Naarmate peuters ouder worden, zullen zij steeds meer in staat zijn om met anderen samen te spelen en speelgoed te delen. Naarmate de kinderen richting de 3 jaar gaan, zullen zij elkaar steeds meer gaan opzoeken in hun spel. Bij peuters stimuleren we het samenspel naast door mee te spelen en door groepsactiviteiten te organiseren ook door het spelen van gezelschapsspelletjes (onder begeleiding van de pedagogisch medewerker)

Wij gaan met spelmateriaal om op een wijze die de ontwikkeling van de sociale competenties van een kind stimuleert. Spelmateriaal levert een bijdrage aan het sociaal ervaren en leren, doordat:

- Spelmateriaal geschikt is voor individueel spel en samenspel
- Spelmateriaal uitnodigt tot rollenspel
- Er uitdagend, grensverleggend en ontwikkelingsgericht materiaal wordt aangeboden

1.3.2 Conflicten in het samenspel

Eigenaardigheden van een kind worden gerespecteerd, er wordt gestreefd naar diversiteit van kinderen in de groep. Als het gedrag van een kind de groep verstoort, wordt geprobeerd het kind duidelijk te maken wat de consequenties van zijn of haar gedrag zijn en welke invloed dit heeft op de groep zodat het kind leert zijn/haar eigen gedrag aan te passen.

Om de emotionele respons tussen kinderen te bevorderen:

- Wordt aan kinderen uitgelegd dat bepaald gedrag een gevoel bij andere kinderen teweegbrengt
- Worden kinderen gestimuleerd aan elkaar uit te leggen wat ze bedoelen
- Wordt kinderen geleerd eerst zelf dingen op te lossen en verantwoordelijkheid te nemen

1.3.3 Interactie kinderen onderling stimuleren

Het ontwikkelen van de sociale competentie doen we als volgt:

- Afhankelijk van de situatie zal de pedagogisch medewerker sturen, ondersteunen, stimuleren, motiveren, belonen of corrigeren
- Het kind wordt gestimuleerd om in overleg te treden met zijn of haar groepsgeenootjes in concrete situaties of tijdens spelmomenten. Dit bevordert ook de weerbaarheid van een kind. De pedagogisch medewerker stimuleert kinderen om samen te werken, samen dingen te delen en samen te ervaren en leert kinderen om te gaan met vriendschap, kameraadschap en vijandigheid tussen kinderen
- De pedagogisch professioneel beschikt over het vermogen zich in te leven in het kind.
- Vriendschappen te stimuleren en kinderen te leren elkaar te helpen
- Kinderen zelf te laten kiezen wat ze gaan doen, met wie ze iets doen en waar ze iets doen.
- De pedagogisch medewerker heeft een actieve houding richting de kinderen, dit uit zich bijvoorbeeld door samen plezier te hebben.
- De pedagogisch medewerker maakt kinderen bewust maken van de wereld om hen heen
- De pedagogisch medewerker leert het kind om te gaan met gewenst en ongewenst sociaal gedrag in relatie tot anderen

Inrichting en gebruik van de ruimtes

Door de wijze waarop wij de binnen- en buitenruimte aanbieden en inzetten, dragen wij bij aan het ontwikkelen van de sociale competenties van een kind. De ruimte biedt kansen voor gezamenlijke en gevarieerde beleving door. We zorgen voor:

- Afwisseling tussen rustige plekken en actieplekken
- Duidelijkheid welke plek voor welke activiteit is bedoeld
- Een inrichting die kinderen uitdaagt om samen op ontdekking te gaan

1.4 Waarden en normen

Het overbrengen van waarden en normen speelt in de opvoeding van de kinderen voortdurend een rol. Waarden geven uitdrukking aan de betekenis die mensen hechten aan bepaalde gedragingen, dingen of gebeurtenissen. Een kind wordt gevormd door de omgang met volwassenen en andere kinderen. De pedagogisch medewerker is in eerste instantie beroepsmatig bij de kinderen betrokken. De pedagogisch medewerker onderhoudt contact met alle kinderen uit de groep. Daarnaast is er de omgang met de groep als geheel. Op beide niveaus is er sprake van een voortdurende uitwisseling van normen en waarden in communicatie en interactie. In een groep kinderen is er sprake van een continu proces. Door middel van taal vindt er onderling een bewuste uitwisseling plaats van waarden en normen. Daarnaast speelt het non-verbaal uitwisselen en overbrengen een grote rol in de communicatie.

In de interactie tussen pedagogische professional en het kind is de overdracht van normen en waarden belangrijk.

De algemene omgangsvormen die wij in de groep hanteren zijn:

- Elkaar met de naam aanspreken;
- Op je beurt wachten;
- Niet door elkaar praten;
- Elkaar aankijken;
- Elkaar uit laten praten.

Als een kind zich niet houdt aan de gemaakte afspraken is het belangrijk om aan een kind duidelijk uit te leggen waarom een bepaalde afspraak geldt. Je legt uit wat de gevolgen kunnen zijn als het kind zich niet aan de afspraak houdt. Vervolgens bied je het kind de ruimte om het gecorrigeerde gedrag toe te passen. Bij herhaling van gedrag verwijst je terug naar de afspraak. Als een kind zich weer niet aan de afspraak houdt, laat het kind dan (in afzondering) nadenken over de afspraak.

Als pedagogische professional kun je ervoor zorgen dat er respect en waardering is voor verschillen door:

- Aandacht te hebben voor de omgangsvormen die horen bij specifieke religies of culturen. Dit moet in balans blijven met de waarden en normen van de organisatie
- Aandacht te besteden aan rituelen, feesten en gedenkdagen die horen bij een religie of cultuur, bijvoorbeeld Kerstmis of Suikerfeest
- Kinderen bewust maken van de overeenkomsten en verschillen tussen de verschillende culturen en hen daarmee leren omgaan
-

Inrichting en gebruik van de ruimtes

De wijze waarop wij de binnen- en buitenruimte aanbieden en inzetten draagt bij aan het socialisatieproces van een kind. In alle ruimtes gelden heldere en eenvoudige afspraken over wat kan en mag in de ruimtes. Een ruimte is leefbaar en aangenaam voor iedereen door:

- Afspraken te maken over gezamenlijke verantwoordelijkheid voor inrichten, aankleden,

- opruimen en schoonmaken
- Afspraken te maken over onderlinge omgangsvormen.

Spelmateriaal

Normen en waarden komen ook tot uitdrukking in de wijze waarop we omgaan met het spelmateriaal. We leren kinderen hier zuinig op te zijn en het op de juiste wijze te gebruiken. Ook leren we kinderen op hun beurt te wachten als ze willen spelen met iets waar een ander kind al mee bezig is. Tegelijkertijd waken we ervoor dat het kind dat aan het spelen is ook na een bepaalde tijd het spel of speelgoed aan een ander kind geeft om mee te spelen.

Om aan dit doel te kunnen werken beschikt een pedagogische professional over de volgende vaardigheden:

- Benoemen en waarderen van verschillen
- Vragen altijd beantwoorden
- Omgangsvormen leren en zelf het voorbeeld geven
- Uitleg geven over de wereld die kinderen ontdekken
- Respect en waardering tonen

De groep

De groep wordt benut voor het overdragen van normen en waarden door:

- Afspraken en omgangsvormen te bewaken
- Te verwoorden wat er gebeurt tijdens sociale interacties, gesprekjes te voeren;
- Een afweging te maken tussen gezamenlijkheid en ieders eigenheid (individueel belang)

Kinderen leren individuele ervaringen te delen met de groep door hen te laten vertellen wat ze hebben meegemaakt en kinderen te leren elkaar te begrijpen.

1.5 Waarnemen van de ontwikkeling

1.5.1 Observeren en oudergesprekken

Bij Iniminies volgen wij de ontwikkeling van de kinderen door middel van het observatie instrument KIJK!. KIJK! is een instrument voor het in kaart brengen van de ontwikkeling van kinderen en het ontwerpen van een daarop afgestemd ontwikkelingsgericht activiteiten aanbod. Kijk! is een observatie-instrument waarmee het ontwikkelingsverloop van jonge kinderen op diverse ontwikkelingsgebieden over langere tijd kan worden geobserveerd en geregistreerd.

Het Kijk! registratiemodel wordt twee keer per jaar ingevuld.

In de tussentijd worden de kinderen geobserveerd door de pedagogisch medewerker tijdens door de kinderen zelfgekozen activiteiten en de door de pedagogisch medewerker georganiseerde activiteiten. Gegevens worden per ontwikkelingsgebied en leerlijn verzameld en genoteerd.

Twee keer per jaar worden de gegevens per kind digitaal verwerkt. In april, tijdens de oudergesprekken, worden de twee registratiemomenten van de kinderen besproken met ouders.

Minimaal éénmaal per jaar wordt aan ouders de gelegenheid geboden tot een gesprekje van 10 minuten. Mocht er behoefte zijn aan een hogere frequentie (kan blijken uit de evaluatie met ouders of de tevredenheidsenquête) dan speelt het team van Iniminies hierop in. Tijdens deze gesprekken wordt de opvang van het kind specifiek besproken. Een belangrijk aspect van zo'n gesprek is de ontwikkeling van het kind. De kindbesprekingen en evaluaties zijn een belangrijke leidraad voor het gesprek. Om deze reden zullen ouders het gesprek voeren met de mentor van het kind. Als een kindje naar de basisschool gaat, dan zal er een afsluitend gesprek worden gehouden. Het eindverslag wordt met de ouders besproken en met toestemming van de ouders doorgestuurd naar de school (zie het hoofdstuk over de overdracht)

1.5.2 Overdracht naar school

Wanneer een kind 4 jaar wordt en doorstroomt naar de basisschool worden de KIJK- gegevens met toestemming van de ouders doorgestuurd naar school zodat zij deze gegevens ter beschikking hebben voor een goede start van het kind op de basisschool. Indien het niet mogelijk is om de gegevens door te sturen wordt er gebruik gemaakt van het formulier 'Naar groep 1'.

Wanneer het kind 4 jaar wordt en naar een buitenschoolse opvang elders gaat wordt er tijdens het eindgesprek met ouders besproken of het wenselijk is om de doorgemaakte ontwikkeling kenbaar te maken bij de nieuwe opvanglocatie. Indien dit wenselijk is en hier schriftelijk akkoord op gegeven wordt door ouders, dan wordt er telefonisch contact opgenomen met de nieuwe locatie om af te stemmen op welke wijze zij de informatie willen verkrijgen. Dit kan middels een telefonische overdracht of het toesturen van de observatie en registratiegegevens van KIJK! naar de betreffende locatie. Indien er tijdens de ontwikkeling specifieke aandacht is geweest voor het kind, dan wordt er een afspraak gemaakt met de locatieleider van de buitenschoolse opvang en volgt er een warme overdracht.

1.5.3 Omgang met bijzonderheden in de ontwikkeling

Als een pedagogisch medewerker opvallend gedrag signaleert of bijzonderheden in de ontwikkeling van het kind, dan maken wij een afspraak om dit met ouder (s)/verzorgers te bespreken. Dit ook met het doel om signalerend en preventief te handelen ten aanzien van opvoedingsproblemen en achterstanden. Kinderopvang Inimities maakt deel uit van het samenwerkingsverband Tilburgse aanpak. Hierdoor kunnen wij eventueel ouders doorverwijzen naar andere externe professionals zoals de GGD vroeg signalering, consultatiebureau of IMW. In het belang van het kind denken wij ook graag mee om u zo goed mogelijk te kunnen helpen.

Het Kijk! Instrument geeft aan dat een kind een half jaar achter of voor mag lopen in de ontwikkeling, zonder dat dit als 'zorgwekkend' beschouwd wordt. Mocht er na deze observatie blijken dat een kind achterloopt, wordt dit met ouders besproken. Meestal signaleren we een achterstand bij een kind al wel eerder dan tijdens het registratie moment. Dan brengen we de signalen in kaart en bespreken dit met de vaste collega's onderling. In eerste instantie wordt dit gewoon tijdens een haal of breng moment van de kinderen besproken.

We vragen dan ook of het hun thuis ook al is opgevallen en of er eventueel een verklaring is voor de opvallende signalen die het kind af geeft. Wanneer er geen verklaring is voor het opvallende gedrag van het kind, blijft de pedagogisch medewerker het kind volgen in zijn of haar ontwikkeling.

Vervolgens nemen de eerdere Kijk observaties van het kind door of we observeren het kind nogmaals door middel van Kijk of door de concrete gedragingen en de signalen objectief worden opgeschreven. Deze observatie wordt vervolgens besproken in een oudergesprek. De pedagogisch medewerker kan advies inwinnen van een leidinggevende, maar kan ook anoniem advies vragen van een externe instantie zoals het Sterkhuis, Kentalis, de IB-er van de GGD, het consultatiebureau of IMW.

Mocht er echt een achterstand zijn of een plan van aanpak gemaakt moeten worden, kunnen we altijd een extra gesprek in plannen. Het plan van aanpak kan vervolgens door Inimities en door de ouders zelf thuis uitgevoerd worden.

Indien nodig schakelt Inimities de hulp in van de IB-er van de GGD. Uiteraard wordt dit vooraf eerst besproken met de ouders/verzorgers van het kind en dienen zij hiervoor toestemming te geven. Deze externe deskundige kan het betreffende kind eventueel observeren op de groep en de pedagogisch medewerkers en ouders voorzien van handvatten in de omgang met en aanpak van de bijzondere ontwikkeling. Bij een vermoeden van kindermishandeling, hanteren wij de stappen van de meldcode, zoals deze beschreven staan in het beleid veiligheid en gezondheid van Inimities.

Daarnaast kunnen ouders doorverwezen worden naar professionele hulp, waarna de hulpvraag in het thuisfront zal worden behandeld.

Wanneer pedagogisch medewerkers dit stappenplan doorlopen, stellen zij de leidinggevende en de pedagogisch coach hiervan op de hoogte. Zo kunnen zij het verloop van het doorlopen van het stappenplan volgen en monitoren en waar nodig ondersteuning bieden in bijvoorbeeld het observeren van het betreffende kind, het laagdrempelig bespreken van de signalen met de ouders, het voeren van het oudergesprek, het opstellen van een plan van aanpak en het inschakelen van of doorverwijzen naar professionele hulp.

Toerusting en ondersteuning pedagogisch medewerkers:

Uiteraard is bijscholing omtrent het onderwerp opvallende ontwikkeling ook van belang. Om deze reden komt dit onderwerp minstens één keer per jaar aan bod. Dit kan in de vorm van een studiedag, een cursus, een vergadering of een workshop op locatie. De bijscholing kan zowel door een externe organisatie worden geboden als intern medewerkers. Met de bijscholing krijgen de medewerkers de kans om de kennis te vergroten en op te frissen. Tevens blijven pedagogisch medewerkers actief bezig met de ontwikkelingspedagogiek van het kind waardoor zij beter en adequater kunnen reageren op signalen van kinderen. Er wordt voor elk jaar een jaarplanning opgesteld waarbij er wordt gekozen welke opleidingen, cursussen en of workshops de pedagogisch medewerkers het betreffende jaar zullen volgen. Op locatie is meer informatie aanwezig over de scholingsjaarplanning. Binnen Inimities is een pedagogisch coach werkzaam. Zij organiseert 1x per jaar een intervisie waarbij opvoedkundige en pedagogische vraagstukken met betrekking tot opvallend gedrag en ontwikkelingsproblematiek kunnen worden besproken. Tevens wordt er op dat moment gekeken naar de kinderen met opvallend gedrag. Uiteraard kan ook tussendoor/ gedurende het jaar in gesprek worden gegaan over opvallend gedrag.

Hoofdstuk 2: Kinderopvang Iniminius informatie voor ouder en kind

2.1 Stamgroepen

2.1.1 Stamgroep

Iniminius beschikt over twee groepen; een babygroep voor kinderen van 0-2 jaar en een peutergroep voor kinderen van 2-4 jaar.

Groep:	Leeftijd kinderen	Maximaal aantal kinderen	Maximaal aantal beroepskrachten
Tovertuin	0-2 jaar	12	3
Sprookjesbos	2-4 jaar	9	2

2.1.2 Verlaten van de basisgroep

Het is mogelijk voor de kinderen om de eigen stamgroep te verlaten voor een activiteiten. Bij (Kinderdagverblijf Iniminius) erkennen wij een aantal situaties waarin de kinderen de eigen stamgroep kunnen verlaten:

- Activiteiten; bij feestelijke gelegenheden worden soms gezamenlijke activiteiten georganiseerd, zoals bij feestdagen, kerst en Pasen.
- Tijdens buitenspelen. Buitenspelen is een heerlijke activiteit voor de kinderen, ze kunnen rennen, ontdekken en hun energie kwijt. Kinderdagverblijf Iniminius beschikt over een eigen buitenspeelruimte die is ingericht voor de kinderen. De pedagogisch medewerker spelen samen met de kinderen buiten. Voor het buitenspelen houden de pedagogisch medewerkers de werkafspraken zoals beschreven in het beleid veiligheid en gezondheid aan.
- Uitstapjes. Om de wereld in het echt te ontdekken is het goed om ook uitstapjes te ondernemen. Dit kunnen wandelingen zijn in de buurt en met zijn alle naar de supermarkt voor een boodschap tot een uitstapje naar een kinderboerderij of een park. Een vooropstaand feit is dat uitstapje ten alle tijden veilig moeten plaatsvinden. Zo wordt er ten alle tijden voldaan aan het BKR en worden de werkafspraken die zijn gemaakt omtrent uitstapjes strikt gevolgd om ongevallen zoveel mogelijk te voorkomen.
- Tijdens het open deuren beleid. Het open deuren beleid houdt letterlijk in dat de deuren tussen de groepen 'open' zijn, waardoor kinderen zelf kunnen kiezen in welke ruimte zij willen spelen. Zo kan een peuter even op bezoek bij zijn baby zusjes en kan een dreumes op veilige wijze kennis maken met de peutergroep en de peuters.

Aan het open deuren beleid zijn wel enkele regels verbonden, namelijk:

Tijdens open deuren beleid:

Bij Kinderdagverblijf Iniminius wordt per dag gekeken of er open deuren beleid wordt aangeboden. Afhankelijk van het activiteitenprogramma maar ook de groepssamenstelling zullen de pedagogisch medewerkers in overleg het open deuren beleid aanbieden. Het open deuren beleid kan worden aangeboden tijdens vrij spel momenten. Een belangrijk uitgangspunt is dat kinderen ten alle tijden op de eigen groep eten en slapen, om deze reden zijn er slechts gezette tijden waarom het open deuren beleid wordt aangeboden

BKR tijdens open deuren beleid:

Wanneer de kinderen tijdens het open deuren beleid de eigen stamgroep verlaten, wordt de maximale omvang van de basisgroep tijdelijk losgelaten. Wel blijft het aantal kinderen per pedagogisch medewerker van kracht, toegepast op het aantal aanwezige kinderen per originele stamgroep.

Ruimte waar kinderen zouden kunnen spelen bij het open deuren beleid:

De kinderen kunnen tijdens het open deuren beleid, afhankelijk van de dag en de

mogelijkheden, de babygroep, de peutergroep of buiten op de buitenspeelruimte.

Emotionele veiligheid waarborgen tijdens het open deuren beleid:

Tijdens het open deuren beleid is het van belang om het welzijn van alle kinderen in de gaten te houden. Alle kinderen, ook de kinderen die op de eigen groep blijven spelen, dienen zich prettig te voelen bij het open deuren beleid. Zoals hierboven al beschreven staat kiest de pedagogisch medewerker heel bewust om het open deuren beleid wel of niet aan te bieden. Een overweging om het open deuren beleid niet aan te bieden is bijvoorbeeld als er wenkinderen zijn, die de overgang van thuis naar de opvang erg lastig vinden. Indien het open deuren beleid wordt aangeboden maar de pedagogisch medewerker opmerkt dat de emotionele veiligheid van kinderen hierdoor minder gewaarborgd kan worden zal zij het open deuren beleid in overleg met de pedagogisch medewerkers en de kinderen vroegtijdig afbreken.

2.1.3 Samenvoegen

Bij Kinderdagverblijf Iniminies kan het voorkomen dat groepen samen worden gevoegd.

Uitgangspunt is dat de stamgroep een vaste groep is, waarbij van tevoren bekend is welke dit is (en welke beroepskrachten hierbij horen). Dit betekent dat het niet is toegestaan om dagelijks te bepalen hoe de groepen worden ingedeeld, aan de hand van het aantal aanwezige kinderen.

Samenvoegen betekent tevens dat de gehele groep samenvoegen, en niet delen van de stamgroep.

Er zijn wettelijk toegestaan twee manieren om samen te voegen;

Structureel samenvoegen

Bij structureel samenvoegen wordt een ander samengestelde stamgroep gecreëerd, waardoor dit wel binnen de regelgeving kan plaatsvinden. Dit is wel toegestaan. Dit is bijvoorbeeld het geval als er op bepaalde dagen structureel minder kinderen worden geplaatst, en er sprake is van een minder aantal groepen dan op de overige dagen. Zo kan het zijn dat een kind als stamgroep de 'A' heeft, maar op woensdag minder kinderen geplaatst worden dan de stamgroep 'B' en de stamgroep 'A' samen één groep. Dit betekent dat er een kind op een ander stamgroep wordt opgevangen. Ouders dienen een schriftelijke toestemming te geven indien er sprake is van structureel samenvoegen.

Structureel samenvoegen bij Kinderdagverblijf Iniminies:

Bij Kinderdagverblijf Iniminies wordt op de volgende momenten structureel samengevoegd:

1. Bij start van de dag voegen wij van tot 8.30 op de stamgroep babygroep om 8:30 gaan alle kinderen naar de eigen stamgroep toe.
2. Aan het einde van de dag voegen wij samen vanaf 17:30 indien kind aantal het toelaat, hierbij voegen wij samen in de groepsruimte van de baby's. Dit gebeurt alleen als er minder dan 5 kinderen aanwezig zijn. Ouders dienen hiervoor geen schriftelijke toestemming te geven

Incidenteel samenvoegen bij Kinderdagverblijf Iniminies:

In vakanties kan het aantal kinderen dagelijks wisselen. Er mag niet dagelijks worden bepaald dat de stamgroep wordt opgeheven. Het is echter zowel op organisatorisch als pedagogisch vlak niet wenselijk als bij een zeer laag aantal kinderen in een groep toch verplicht in de eigen groep met de daarbij behorende beroepskracht moet worden verbleven. Om deze reden inventariseert Kinderdagverblijf Iniminies voor de vakantieperiode wanneer kinderen afwezig zijn. Hierdoor heeft Kinderdagverblijf Iniminies de mogelijkheid om in kaart te brengen op welke dagen er sprake is van zeer laag aantal kinderen. Aan de hand van deze inventarisatie zal Kinderdagverblijf Iniminies in kaart brengen wanneer en op welke wijze de stamgroepen zullen samenvoegen. Tijdens een zeer lage

bezetting (minder dan 5 kinderen) worden alle kinderen opgevangen in de groepsruimte???. Uiteraard wordt met het samenvoegen in vakantieperiode rekening gehouden met de emotionele veiligheid van de kinderen, zo wordt bij het samenvoegen gestreefd naar het inzetten van één vertrouwde pedagogisch medewerker van de groep.

De ouders worden doormiddel van een brief vooraf geïnformeerd over welke stengroep wordt samengevoegd, in welke stamgroepsruimte de kinderen worden opgevangen en wanneer. Dit betekent dat tijdens vakantieperiodes kinderen in een andere stamgroep dan de eigen stamgroep opgevangen kunnen worden. Ouders dienen voor de specifieke datums dat er incidenteel wordt samengevoegd schriftelijke toestemming te geven.

Indien Kinderdagverblijf Inimnies samenvoegt, structureel of incidenteel behoren ouders hiervoor vooraf schriftelijke toestemming te geven. Bij de intake zal er schriftelijke toestemming worden gevraagd aan alle ouders voor het structureel samenvoegen. Daarnaast wordt er een aparte schriftelijke toestemming gevraagd voor de diverse momenten waarbij incidenteel wordt samengevoegd. Voor het samenvoegen aan dagranden wordt geen schriftelijke toestemming gevraagd. De dagranden worden beschouwd als werkwijze, er wordt in de praktijk samengevoegd op de dagranden zoals beschreven in het pedagogisch beleidsplan. Ouders worden hier tevens van op de hoogte gesteld tijdens de intake.

Doordat ouders vooraf op de hoogte worden gesteld op welke wijze er wordt samengevoegd kunnen de ouders en pedagogisch medewerkers de kinderen voorbereiden op het samenvoegen.

2.2 Dagindeling

Het dagritme voor de baby's wordt bepaald door de ouders. Inimnies streeft ernaar om het dagritme van thuis zoveel mogelijk aan te houden. Bij de intake van de kinderen wordt daarom een eet/slaapschema gemaakt. Als er veranderingen in dit schema optreden, kunnen ouders dit doorgeven aan de pedagogisch medewerkers. Gedurende de dag wordt steeds gewerkt aan de bevordering van de ontwikkeling.

De dreumesen en peuters hebben al meer een dagritme dat bestaat uit activiteiten die elke dag vast terugkeren: zoals het ontvangen van de kinderen, het samen drinken en eten en slapen en spelen.

2.2.1 Dagindeling

07.00-7.30

Incidentele verlengde opvang

07.30-9.00: Binnenkomst, overdracht en vrij spel

Ouders brengen hun kinderen en leggen meegenomen spulletjes in de bakken en zakken. Vervolgens doen de kindjes (met behulp van ouders of pedagogisch medewerker, nader te noemen als pedagogisch medewerkers(s) de schoenen uit. Kinderen komen de groep binnen en met de ouders wordt de overdracht gegaan: hoe het gaat met het kind en of er nog bijzonderheden over het kind zijn waar wij rekening mee moeten houden. De pedagogisch medewerkers neemt met het kind afscheid van de ouder door te zwaaien bij het raam. Kinderen gaan vervolgens spelen met wat ze zelf kunnen pakken. Op verzoek kan een pedagogisch medewerkers ook een boekje of puzzel voor ze pakken die ze vervolgens aan tafel maken. Kinderen die op een bepaalde dag met toestemming van ouders op een andere stamgroep verblijven worden door de laatst startende leidster meegenomen naar de andere stamgroep.

09.30-10.00: Tafelmoment met, zingen, fruit en water en verschoonronde

Alle kinderen gaan aan tafel zodat de pedagogisch medewerkers de handjes en de gezichten kan

poetsen. Dan wordt er aan de hand van het activiteitenbord met de kinderen besproken en aan hen gevraagd wat ze willen doen. Het verloop van de dag wordt besproken en kinderen kunnen aangeven wat voor activiteit ze 's middags willen doen.

Ieder kindje wordt daarna begroet in het goedemorgen-liedje. Hierin zeggen we *“Goede morgen X, wat fijn dat jij er bent. Hoe heet kindje naast jou ik denk dat jij die kent.”* Zodoende voelt ieder kindje zich welkom en kinderen worden uitgedaagd om namen te leren. Daarna kunnen kinderen om de beurt kiezen welke liedje ze willen zingen en dat wordt dan gedaan. Regelmatig heeft de pedagogisch medewerkers speeltjes verzameld die een liedje vertegenwoordigen zoals; een helikopter, een auto, een olifant. Kindjes kunnen dan zo'n speeltje uitkiezen en vervolgens wordt daarover dan een liedje gezongen. Vervolgens begint de fruitronde aan de hand van het liedje;; *fruit gaan eten', hip hap hop en 'smakelijk eten'* Bij het uitdelen van de bekertjes wordt vaak geoefend met de kleuren van de bekertjes en het aantal die door de kinderen worden benoemd en geteld. Na de fruit en drinkronde doen de pedagogisch medewerkers de handjes en mondjes van de kinderen nogmaals af.

Dan is het rond 9.30 uur tijd voor de verschoon-en wcronde. Kindjes die nog niet zindelijk zijn worden verschoond. Kinderen worden uitgedaagd zelf van de bank af te komen en mee te lopen naar de verschoon-plaats. Daar mogen ze zelf via de trap op de commode klimmen om te gaan liggen. Kindjes die oefenen op de wc proberen zelf de broek los te maken. Ze doen zelf de broek naar beneden en kunnen zelf op de wc gaan zitten met het opstapje. De pedagogisch medewerkers daagt hen uit zelf te bepalen welke stappen ze moeten zetten: Plassen; afvegen, broek omhoog doen en vastmaken. Mouwen opstropen en handjes wassen. De pedagogisch medewerkers biedt hen zeep aan en geeft instructies hoe de handjes gewassen moeten worden.

10.00-11.00 uur; Gestructureerd spelen/ vrij spelen en buiten spelen

Er wordt met de kinderen een activiteit gedaan die ze eerder hebben gekozen via het activiteitenbord. Dit kan een activiteit aan tafel of op de grond zijn. De tijdsduur van de activiteit wordt bewaakt als het een tafelactiviteit is zodat kinderen niet te lang aan tafel zitten. Op die manier is er ook nog gelegenheid om lekker buiten te spelen.

11.00-12.00 uur: Tafelmoment met boterhammen, melk en wisselmoment.

De kinderen doen na het buitenspelen hun schoenen en hun jas uit. Als ze hulp nodig hebben kunnen ze dat vragen en dan komt pedagogisch medewerkers helpen. Kindjes die vanochtend naar bed waren gegaan, komen rond 11.30 uur (of later) uit bed en blijven na de boterhammen op. Kindjes die vanochtend een activiteit hebben gedaan, gaan na de boterhammen naar bed. Zodoende is er sprake van een wisselmoment. Aan tafel worden wederom de handjes gepoetst. Gezamenlijk wordt het 'smakelijk eten'-liedje gezongen en vervolgens worden er boterhammen gegeten. De kinderen kiezen uit een gezond beleg en na de 1^e boterham wordt er melk gedronken. Daarna kunnen de kinderen voor de tweede boterham kiezen uit een zoet beleg. Zo nu en dan krijgen kinderen plastic bestek om te oefenen met boter smeren. Een derde boterham is mogelijk maar dan wel met gezond beleg. Daarna krijgen de kinderen nog een beker melk. Vervolgens wordt het ritueel herhaald van handen en mondjes poetsen en naar de wc gaan en verschoonronde.

12.00-12.30 uur: Spelen op de mat.

Vrij spelen op de mat of aan tafel. De pedagogisch medewerkers poetsen de groep naar aanleiding van het schoonmaakschema (tafels, banken en vloer). De overige schoonmaaktaken worden op een rustig moment tussen 13.00 en 15.00 uur voortgezet door 1 van de meerdere pedagogisch medewerkers die op die dag werkzaam zijn.

12.30-13.30 uur: vrij spel/ buitenspel

Wederom is er in deze tijdsperiode ruimte voor vrij spel van de kinderen. Minies vindt het belangrijk dat kinderen na zo'n gestructureerd tafel moment en vast speelplaats ze lekker even door de binnen- of buitenruimte kunnen vertoeven. Kindjes die drie jaar of ouder zijn kunnen als ze willen een opdrachtje op hun niveau maken; zoals zoek de afbeeldingen die bij elkaar horen bij elkaar. Of 'zoek het cijfertje dat bij het aantal objecten hoort.'

13.45-14.15 uur: Samenspel, drinken en fruit, toilet en checkronde en wisselmoment.

De kinderen die wakker zijn gaan weer aan tafel en vieze handjes worden weer gewassen. De pedagogisch medewerkers kunnen ervoor kiezen om voorafgaande het drinkmoment nog een kleine activiteit te doen zoals voorlezen, kletsen of een spelletje aan tafel (bijvoorbeeld: 'raad het voorwerp' of 'wat is er weg'). Het drinkmoment wordt weer aangekondigd met het smakelijk eten/drinken-liedje. Tevens krijgen kinderen een klein koekje of soepstengel als tussendoor-fruit. Voordat de wakkere kindjes naar bed gaan worden ze nog gecheckt op een volle luier of ze gaan even naar de wc. Dit gebeurt weer op dezelfde uitdagende wijze als beschreven is bij 9.30-10.00 uur. De kindjes die hebben geslapen, worden uit bed gehaald of op het toilet gezet of verschoond. Kinderen die kunnen mogen zichzelf weer aankleden. De kindjes die nu wakker zijn krijgen ook een tafelmoment met liedjes zingen, water drinken en een koekje.

14.15 -15.45 uur: gestructureerde activiteit en vrij spel

Kinderen kunnen een activiteit doen die ze vanochtend hebben gekozen en of de pedagogisch medewerkers bieden een nieuwe activiteit aan. Als het droog is (of niet te hard regent) wordt er ook buiten gespeeld. Buiten kunnen ze met de ballen spelen (kleine, grote, skippy) of op de fietsjes en auto's rijden. Er is een glijbaan waar pedagogisch medewerkers altijd bij staan mocht die in gebruik zijn. De pedagogisch medewerkers biedt ook dans en ren-spelletjes aan als kinderen dat willen. In de zomer worden ook binnen activiteiten naar buiten gehaald; dus buiten knutselen, kleien of lezen.

15.45-17.00 uur: Tafelronde met warm eten of fruit en drinken en tafelactiviteit.

Kindjes die hebben geslapen worden uit bed gehaald en samen met de kindjes die wakker waren aan tafel gezet. Vieze handjes en neusjes worden gepoetst alvorens het eetmoment begint. Kinderen kunnen rond 16.00-16.30 warm eten krijgen wat door de ouders thuis is bereid. Kindjes die thuis eten krijgen hier sap en nog een koekje of krentjes of fruit. In de tijd dat er warm eten wordt gegeven mogen de kindjes na het koekje aan tafel een individuele activiteit doen; boekje lezen, puzzelen, bouwen etc. Na het eten worden de handjes en mondjes weer gepoetst en de kinderen gaan daarna hun schoenen aandoen.

17.00-18.30 uur: Vrij spel en overdracht met ouders

De kinderen mogen vrijspelen totdat de ouders komen om ze op te halen. Pedagogisch medewerkers staan klaar voor de overdracht naar de ouders toe. Via de activiteiten-klok op de Inimnies deur zien ouders welke activiteiten die dag zijn ondernomen. Ook kunnen ze op de thema-tafel zien welke werkjes er zijn geknutseld of uit welk boekje is voorgelezen.

Hoofdstuk 3: Wet kinderopvang

3.1 Drie uren regeling

Op een aantal vastgestelde momenten op de dag mag er worden afgeweken van het beroeps kind ratio. Dit betekent dat er tijdelijk minder pedagogisch medewerkers ingezet mogen worden waarbij in ieder geval minimaal de helft van het aantal benodigde pedagogisch medewerkers aanwezig dient te zijn.

Bij een openingstijd van 10 uur of langer mag er maximaal drie uur worden afgeweken van het BKR, de zogeheten drie uren regeling.

De regeling treedt in werking zodra een pedagogisch medewerkers meer dan het toegestane aantal kinderen in haar eentje opvangt. In het kind planning wordt bijgehouden wanneer kinderen binnenkomen en wanneer zij naar huis gaan, hierdoor wordt inzichtelijk gemaakt wanneer er van het BKR wordt afgeweken.

Als blijkt dat we meer dan drie uur af gaan wijken volgens de BKR op een dag (incl. de pauzes), wordt het rooster incidenteel of structureel aangepast, naar gelang de situatie.

Op het moment dat de drie-urenregeling in werking is getreden en er slechts één Pedagogisch medewerker in het pand is, zorgen we er altijd voor een tweede volwassene die aanwezig is in het pand bv een stagiaire (18+) of de leidinggevende.

Tijdens onderstaande tijden wordt er afgeweken van de BKR, buiten deze tijden wordt er niet afgeweken van het BKR, de kinderopvang is geopend van 7:30-18:30 uur.

Dag	Afwijken ochtend	Afwijken middag	Afwijken avond
Maandag	8:30-09:30	12:30-13:00 & 14:30-15:00	16:30-17:30
Dinsdag	08:30-09:30	12:30-13:00 & 14:30-15:00 uur	17:00-17:30
Woensdag	08:30-09:30	12:15-13:00	16.30-17.30
Donderdag	08:30-09:30	12:30-13:00 & 14:30-15:00 uur	17:00-17:30
Vrijdag	08:30-09:30	12:30-13:00	16.30-17.30

De drie uren regeling wordt ieder drie maanden geëvalueerd en indien nodig (in overleg met de O.C) aangepast. Indien de regeling wordt aangepast worden ouders ten alle tijden doormiddel van een nieuwsbrief op de hoogte gesteld van de vernieuwde regeling.

3.2 Beroepskracht kind ratio

De Pedagogisch medewerker-Kind-Ratio betreft de verhouding tussen het aantal Pedagogisch medewerkers dat ten minste ingezet moet worden bij een bepaald aantal gelijktijdig aanwezige kinderen in een bepaalde leeftijdsgroep. Deze ratio is vastgelegd in de Regeling kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen.

Voor het bepalen van de PKR maken wij altijd gebruik van de online rekentool (<http://1ratio.nl>). Aan de hand hiervan wordt een dienstrooster opgesteld, zodat er altijd voldoende pedagogisch medewerker op de groep aanwezig zijn.

Bij een volledige bezetting ziet het beroepskracht kind ratio er als volgt uit bij (Kinderdagverblijf Iniminies):

Naam groep	Maximaal aantal kinderen	Maximaal aantal pedagogisch medewerkers
Babygroep	12	3
Peutergroep	9	2